UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Index Baldi Pervsini. I. V. D. In prælectiones in totum Codicem Iustinianeum locupletißimus

... In Qvartvm Et Qvintvm Codicis Libr. Praelectiones / Additionibvs Philippi Decii ...

Baldus

Lugduni, M.D.LXI.

Mandati.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95990

Visual Library

a ¶ Defunct⁹. Vide gl. hic.

b ¶ Contractib⁹. Vide per barto. pulchre. i. l. pupillus. ff. que i fraudem cre.

c ¶ Notariis. Vide Bar. in. l. j. ff. de var. & extraor. co.

d ¶ Medico. Jn. l. j. ff. de var. & extraor. co. And. barb.

e ¶ Sed etiam q dem vl aurieulam. Videt hoc esse contra tex. in l. j. ¶ medicos. ff. de var. & extraor. cog. nisi dicas q id qd hic dicitur, intelligat in larga & impropria significatione secudum no. p Bart. hic. & Bar. cep. in rubri de verb. sig. col. xx.

f ¶ Procuratori. Adde Bar. i. l. j. i prin. ff. de pcu. & i l. litem. §. de pcu.

g ¶ Salariū. Vide Bart. in. l. j. §. ad uocatos. & §. seq. ff. de va. & extraor. cog.

semetipso. hic aut loquit in pluriby q nō sūt socij. ex quo vnⁿ nō tenet p nō altero iter ponere ptes suas. & sic nō ob. ¶ † Modo q̃rit hic. ponē q defunct⁹ [a] depoluit duos equos, vnⁿ heredū recuperauit vnū equū, alter equus decessit, querit nunqd equus recuperaⁿ pertineat ad vtrunq; R. ñ. q sic. q equⁿ nō cōsistit in pōdere, numero, vel mēsura, nec diuidit iter heredes respectu ponderis numeri, vl mēsure. & iō cōis est. vt. ff. de rei vē. l. Pōponⁿ. li. xxxvii. pbat, si ex eqs. & ar. ff. de sti. ser. l. si cū duorū. & ita tenet Pe. & Ly. ¶ † Secdo q̃rit. l. nostra logit qñ ex vno ꝛctu i plures descēdit petitio, q ex ꝛctu defuncti in suos hēdes, modo pone q ex pluribⁿ ꝛctibⁿ [b] descendat petitio. Vbi gratia, fuerūt plures deponētes, vnⁿ fuit solicitⁿ i erigēdo, alij nō fuerūt soliciti, vl nō potuerūt erigere ppter cām, vl ppter diē appositū, debitor interi factⁿ est nō soluēdo, seu cessit, & fugit, sicut facūt mercatores pssi nimio onere eris alieni, mō q̃rit: nūquid illō qō est exactū debeat reponi i cōi, pcipi: dū inter creditores p rata. So. dicas qō nō. ar. hui⁹ l. hoc est vex, qñ est exactū p sniam. vt. ff. ō re iu. l. inter eos. sec⁹ si p vim. Jtē sec⁹ si debitor est gratificatⁿ. Jtē sec⁹ si iam erāt possessa bona. vt. ff. q̃ in frau. cre. l. pupilla. & l. q aūt. §. sciēdū. & bo. auth. iu. pos. l. si nō expedierit. Jtē sec⁹ vbi supuenit priuilegiatⁿ, qz tūc prⁿ habet rō eius. vt. ff. qō cū eo. p i alī. po. l. sed an hic detrahi. & ff. ō pec. l. ex facto. Jtē fallit ō priui. fisci. l. pecunia. ff. de fur. l. deferre. §. fi. ff. qui po. in pig. ha. l. si prior. fm Ja. de are. cui⁹ formaliter. sunt hec verba sup hac. l. ¶ † Tertio querit, pone quod nummularij vl mercatores cedūt foro, vnde oēs creditores veniūt, & petūt debita sua, q̃ro cui⁹ sit potior cā, nūqd cōsū q fecerūt antigora deposita: R. ñ. q dē exrat qō depositū est, ille pferr q iuū reperit nō cōsumptū: qz dñs. vt. ff. ō priui. cred. l. si ventri. §. Jn bonis. & hoc verū si erat depositū consignatū, secus si ad numerū: qz tūc esset dñū trāslatū in depositariū. vt. ff. eo. l. oīe ipsorū. & tūc cessante rōne dñij, solummodo tractandū est de psonali. oblig. nisi dicas qō cuilibet est satisfaciendū, pro rata. Nō ob. q vnus sit prior. alē posterior: tpe. fallit si quidā percibiebant vsuras, quidā non, nā tūc illi qui percipiūt vsuras debēt postponi. & alij debēt preferri. tex. est no. ff. eo. l. si hominem. §. quoties.

¶ Mandati. Rubrica.

1 ¶ Lex quandoqz cante loquitur.
2 Munti⁹ facta ambasiata, an possit petere salarium:
3 Medico an magis debeat fauerī. q̃ aduocato:
4 Procuratori constituto cum salario, an possit obiici qō mandatum eius non est legitimum:
5 Salariū procuratoris, an possit excedere centum aureos:

¶ Lex prima.

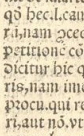

Auersus. ¶ Pro curator pecuniam versam in utilitatē dñi repetit per act. mandati, de salario aut pretoris est notio. h. o. Et hec. l. habet duas partes. prima loquitur de expensis. secuda ponit de salario. secada ibi. de salario. ¶ † Et no. qō hec. l. caute loquitur in repetitione expēsarū, nam ꝛcedit repetitionē libere, salarij vero petitionē cōmittit notioni pretoris. ¶ Opp. dicitur hic q procu. repetit expensas cū vsuris, nam imo videtur distinguēdum, nam aut procu. qui repetit. de pprio est solitus fenerari, aut nō. vt. ff. de vsur. l. qui semisses. §. fi. Sol. concedo contrariū. ¶ Secdo opp. & videt qō debeat distingui circa vsuras, aut interuenit mora. & debētur vsure: aut nō, & nō debeant, vt. ff. de neg. gest. l. qz tantūdē. Sol. ista distinctio habet locū quando vsure veniūt ratione moræ: sed qñ veniūt ratione alteriⁿ equitatis. tūc non adhibetur dicta distinctio. ff. eo. l. si vero nō remunerādi. §. si mihi. Tertio opp. & videt qō salariū nō possit peti. j. eo. l. salariū. Sol. ibi nō interuenit promissio, sed quedā pollicitatio, nō obligatoria, quia non fuit ibi salariū determinatū. ¶ Quarto oppo. & videtur qō etiā si fuerit determinatū, nō possit peti. vt. ff. eo. l. salariū §. fi. & l. si vero nō remunerādi. §. Saurⁿ. Sol. ibi fuit promissum cōtra bonos mores litis redēptori. hic aut secūdum bonos pro remunerādo laboē ipsius pcu. & sic nō ob. ¶ Quinto opp. & videt q licet salariū possit peti, tamē nō petat per actionem mādati: sed per actionē ex locato, vel prescri. verbis. vt. ff. de pscri. ver. l. naturalis. §. at cū do. Sol. cū queritur quo iure salariū pcura. petatur. refert, aut salariū est incertū, & nullo iure petitur, & forte ratio est. qz officiū procu. est vile, vnde non dicitur de sui natura remuneratione dignū. vt no. j. de decu. l. vniuersos. lib. x. & instit. de excep. in fi. aut est certū salariū cōuentū. & tūc aut est cōuentū p stipu. & agitur ex stipu. aut est conuentū per pactū. & tunc refert. aut pcu. erat ita amicus dñi, q etiā sine salario verisimiliter procurationem exercuisset, & tūc agitur actione māda informata ab illo pretio: aut procu. verisimiliter tale officiū gratis nō suscepisset, & tūc aut cōsuetū opas suas locare. & agit locati. aut nō, & agit pscrip. verbis. p regulā traditā. in. d §. at cū do. ita dicit gl. hic. & ff. eo. d. l. salariū. tamen ista dist. est defectiua. nā in primo membro, cum dicit qō si incertū fuit pmissum, nihil pōt petere, debet distinguī aut alias erat factus. & tūc gl. vera: aut alias verisimiliter nō erat factus⁹. & tūc officio iudicis dz cōstituī salariū: quia dicta eqtas naturalis ad instar aduocati. arg. ff. de va. & extraor. cog. l. j. §. Jn honorariis. fm Jac. de are. & Ly. Jtē gl. est defectiua i eo q nō reddit talē rōnē differētie. qz aliud est qñ erat als factus⁹, quā qñ nō erat alias factus⁹. & ideo adde rōnē. qz nisi vbi erat als factus⁹, habebat animū gratuitū. sicut regrit mādatū. Sed qñ nō erat alias factus⁹, tūc nō habebat animū gratuitū. & sic est extra officiū mandatarij. ¶ Jtē gl. est defectiua in alio, qz qñ non erat alias facturus, debuit distinguere. an salarium fuerit promissum iuxta mandatū, & tūc habet locū mādati: aut cōsum, & tūc secus, qz pactū ex interuallo nō informat. vt. ff. de ptrahē. emp. l. pacta. & ff. de pac. l. Jurisgen. §. quinimo. Jtē gl. est defectiua in alio: qz in eo qui cōsueuit opas locare debuit distinguere: aut salariū consistit in pec. & habet locū actio locati: aut in alia re. & hz locū actio prescrip. ver. vt. d §. at cū do. Et his apparet qualiter glo. sit supplenda. ¶ † Sed quero quid in nuntio, nūqid facta ambasiata possit petere salariū: R. ñ. illud idē est qō in procu. fm Ly. Sed od in assertore. qui iuit sub spe salariū: & nulla facta promissione certa: R. spō. idem qō in aduocato. vt. d §. Jn honorariis. & §. sed & si comites. & ibi est casus fm Bar. ¶ Quid de notariis: ꝛc. tex. videt dicere qō nō debeat salariū, nisi sit promissum. vt in. d l. j. §. Jndē quoqz, ibi dū dicit. tametsi librariis & notariis & calculatoribus sive tabularijs & ceterarū artiū opificib⁹ sine artificibus, que sunt extra literas vel notas posite, nequaqua extra ordinē ius dicere preses debebit. ¶ Sed tu dic q nisi habeat salariū de publico, debetur iudicis officio fm cōsuetudinē regionis. vt no. ff. de eden. l. arg. & tari⁹. in pri. & §. de vsu. l. eos. & extra de simo. c. j p Jnno. & de rescrip. c. statuti. §. notariis. li. vi. ¶ † Quid de medico. d tex. dicit qō est ei magis fauendum quā aduocato. ppter curā salutis humane. tū appel. medicorū nō cōtinentur alij qui facūt incātationes, vel exorcizāt. nā non sunt ita medicine gēna. licet multi hos sibi profuisse cū predicatiē affirment. dicitur aut medicⁿ nō solū qui totū corpus curat: sed etiā qui dētem, vel auriculā. vt. d. l. j. vbi est tex. no. vel aliā partem corporis. ¶ † Quero. nūquid procuratoriⁿ cū salario possit opponi q nō habeat mandatū legitimū. eo q mandatū debet esse gratuitum: & videt qō sic. ar. eorū. q̃ no. ff. de pcu. l. j. cōtrariū est verū. qz licet quo ad actionē sit differētia: tū quo ad executionē officij eadem potestas est. vt ff. de prescri. ver. l. naturalis. §. pe. ¶ † Quero nūquid salariū [g] procu. possit excedere. c. aureos: R. spō. q nō: qz esset absonū q procu. haberet maius salariū quā aduocatus. Jtē qz in larga significatiē ille qui procurat, pōt dici aduocare. Sed hoc intelligas verū. nisi causa sit de vita: qz tūc nullum est taratum salarium a iure. & ideo illi qui sunt aduocati episcoporū: vel abbatum. pro statu dignitatis ipsorū etiam maximum salariū recipere possunt. arg. ff. de dona. l. si pater. per quam. l. hoc tenet ibi do. Ray. de fo.

¶ Lex secunda.

Cum ex causa. ¶ Actio mādati ꝛpetit ad pecuniā soluta a mandatario, & ad pignora pseqnenda. h. o. ¶ † Oppo. aut ista pignora fuerūt obligata mandatario: aut creditori. primo casu nō agitur mandati. sed hypothecaria. que est in rem. nō aūt in personā. vt. j. de pig. l. pignoris. Secūdo casu nihil ad fideiuī. de istis pignoribus: qz debitū suum est chirographariū simpliciter. & cōtractio cū alio facta sibi nō prodest. vt. ff. de pactis. l. si vnus. §. ante oīa. timore huius cōtrarij. ista loquitur pluribus modis, vno modo q vbi loquat in pignoribⁿ datis creditori ab ipso fideiussore, vel alio cō-

sentien

sentiente. & tũc relatiũ qõ facit simplicẽ relationem, id est qõ cõpetit actio: sed nõ actio mãdati, sed pig. vel nõ loquitur de act. sed de excep. qz fideiussor nõ cogitur soluere, nisi creditor cedat pignora. vt ff. de neg. gest. l. fideiuſ. Sed iste exceptiones sunt incongrue. qz relatio de natura relationis debet esse formalis. nõ simpler. vt not. ff. de here. instit. l. Jul. refert. in gl. parua. q̃ incipit dubitat. & ideo gl. ponit aliã lect. scilicet q̃ in ipso mandato fuit pmissum fideiussori de pig. tradẽdis. ex qua hypotheca vbi est pmissa traditio, oritur obli. nõ solũ hypothecaria, sed personalis informata a pacto. nihil enĩ repugnat personalitas hypothecarie. vt. ff. de pact. l. si tibi. §. de pignore. & ideo etiã quo ad hypothecariã debitor sortit̃ forũ in loco Jctus. gl. est no. quã allegare soleo in auf. vt omnes obe. iud. prouin. §. hoc consideratis, super verbo hypotheca. quã tene menti. Bal.

¶ Mandatum actionum, an possit reuocari?
¶ An pater possit cedere actionem filio?

¶ Lex tertia.

S I pater ¶ Mandatum actionũ non excludit mãdatum re integra ab agendo. h. d. ¶ Quero. nunqd illud mãdatũ possit reuocari? R. ñ. sic. nisi sit mãdatũ in rẽ suã in dubio aũt nõ pnumit in rẽ suã ipsius procu. nisi precedat causa cedendarũ actionum. vt. J. eod. l. per diuersas. ¶ Quero. posito q̃ non possit reuocari quãdo est in rem suã, nunquid possit mãdans preuenire in agendo? respon. sic. vt J. de noua. l. iñ. qz in tali mandato nõ est q̃situ ius exercẽdi debitori. nec pt̃ exercere de iure cessionarij. qz exciperet ꝺ iure tertij. ¶ Quero. qd si cessionarius preuenit, tamẽ finita est instantia? respõ. remanet preuẽtio in vi denũtiationis: licet nõ remaneat in vi iudicij. seu in vi litis. & ideo sufficit cessionario. vt. d. l. iñ. ¶ Quero. an pater possit cedere actionẽ filio? rñ. sic. si est emãcipatus: sed si est in potestate nõ pot̃, nisi ex aduentitia causa. ex pfectitia filiof. nõ pot̃ ius q̃ rifiat qõ not. ff. de fideiuſ. l. si dubitet. §. i. ¶ Quero. pone q̃ cedit actio filiofa. cõtra patrem. quid operetur ista cessio? ter. dicit q̃ non valet. ff. de act. & ob. l. actiões. sed illud est verũ iure veteri. quo iure illud nõ valebat ad agendũ, tamẽ tali cessione pater liberat. hodie aũt bene valet cessio: qz ex causa aduẽtitia: licet super exercitio superedeatur: qz nec filio contra patrem, nec patri contra filiũ potest exercitium competere. vt. J. de bonis ma. l. j. & idem dico si fiat cessio fratri cõtra fratrem, quando sunt in eadem potestate. ff. de cõdi. inde. l. frater a fratre.

¶ Procurator qui proficiscitur ꝓpter negotia dominĩ, an debeat habere ab eo cibaria & vecturas?
¶ Procurator si damnificauit dominum in re. in vna materia, in alia meliorauit in re. dominum suis expensis, quid erit?

¶ Lex quarta.

E T iam. ¶ Procurator repetit sumpt̃ litis, etiam si in causa succubuerit. h. d. hoc intellige qũ sine culpa sua succubuerit, alias expensas nõ repetit: qz nõ videtur ei fuisse mandatũ vt sua culpa succũbat. nec hoc erat mandatum, imo est contra intentionẽ mãdantis, & legis. ff. in. fol. l. iam tñ. §. In hac. & adde qõ no. ff. de pcu. l. qui ꝓpio. §. limitas impẽdia. ¶ Quero. nunqd procurqui pficiscit ꝓpter facta dũi, debeat ab eo habere cibaria & vecturas: rñ. sic. vt. ff. e. l. Idẽq. §. Itẽ Labeo. tñ ibi de vecturis modicis. vt ibi not. qd de monacho. qui pro vtilitate monasterij accusat abbatẽ? rñ. & iste dz a monaste no ali. vt. ff. de inof. test. l. si istituta. §. de inofficio. & extra de accu. c. ex pte. & p Archi. ij. q. vij. c. cũ pastoralis. & xrij. dist. c. quãquam. & xrij. dist. c. si forte. qõ no. ¶ Querit gl. quid si procurator culpa sua damnificauit dõm. in re. in vna materia, in alia aũt meliorauit in re. dõm suis expẽsis. an hec. re. possit repetere, vel cõpẽsare? & arguit qõ nõ. p. l. sine hereditaria. ff. de neg. gest. Doc. reprehendũt glo. per ea que ibi. no. & arg. J. eo. l. procuratorẽ. nec ob. hec. l. q. gl. dicit. videt q̃ nõ. vnde affirmat. fm Rich. maliõ. & Ly. hic valde no. q̃ p hoc verbũ videt. glossator vel cõsultor nõ dicitur affirmare, qõ nõ credo ve rũ p. l. quid tñ. §. si arbiter. ff. de arbi. Modo reuertor ad questionẽ. & dico q̃ nõ ita fatue est intelligẽdũ, qõ glo. q̃rat de cõpẽsatiõe sumptuũ. vt. ff. de neg. gest. l. debitor. sed querit de cõpẽsatiõe totius melioramẽti. verbi gratia. expẽdẽdo quinq̃, fecit vtilitatẽ dño. in. r. nũ gd oia r. cõpenset dño? & dt qõ sic. qz in iudicio gñali vel quasi gñali administrãt ista cõpẽsatio. ter. est not. ff. de vsur. l. Caius. sc̃z qñ vtilitas venit facto procuratoris, secus si facto legis. ita dicit ibi ter.

¶ Lex quinta.

S I maritus. ¶ Procurator q̃ neglecto mãdato bonorũ pos. nõ petij. tenet domino. ¶ Queritur. an in petendã bo. pos. requirit speciale mandatũ? gl. dicit q̃ nõ. tali ratione. qz cũ possit ratum habere, ergo nõ requirit speciale mandatũ: sed salua reuerẽtia gl. licet verum dicat in questione, tamẽ falsum innuit in ratiõe, qz vbi requirit speciale mandatũ, habet locũ ratificatiõe. ter. est not. ff.

a ¶ Alij. Quid de alimẽtis, an posset agere? dominĩ de Rot. deci. cclxxx. concludunt q̃ non. que incip. Itẽ q̃ monachi profesi. qõ tu limita per no. per Bar. in. l. libertis. §. ff. de ali. le. And. Barba.

b ¶ Procurator. Hoc sequit̃ Lud. ro. in. l. cũ mulier. ff. sol. mat. & ibi addit qõ damni obuenientis mihi casu fortuitu, vl̃ ex eo qõ facit rem administrator, fit cõpẽsatio cũ lucro puenientẽ ex eius idustria. ter. est no. i. l. si negotia. ad fi. ff. de neg. gest. secus dicit de obuenientẽ ex dolo, vel negligẽtia administratoris, seu locij mei: qz nõ fit cõpensatio cũ lucro obuenientẽ ex eius industria. ter. est no. i. l. de illo. §. fin. ff. p soc. & i. l. & ideo. & i. l. ieq. eo. tit. pro socio. & hoc ĩ administratore voluntario. in necessario dic vt i. l. cum queritur. ff. de admi. tuto.

f de mino. l. qõ si de speciali. Alij dicunt qõ etiã in. d. gl. male dicit, nã cũ pro bonorũ pos. dñs obligetur, absurdum est qõ hoc possit fieri per procu. generalẽ sine libera. tu has opi. cõcorda, q̃ aut est cõstitutus generaliter ad obligationes, aut ad negotia. Primo casu est vera gl. secũdo casu est vera opi. alior doc. & ita teneas.

¶ Lex sexta.

1 S I fideiussor. Qui pa tit̃ p se aliũ fideiubere videt̃ mãdare. h. d. ¶ Hoc. tñ q̃ si esset fideiussor rei turpis, vl̃ cõtra bonos mores, nõ valeret fideiussio: neq̃ mãdatũ & in vi cõtractus. tamẽ quãdoq̃ turpia mandãtur & valent in vi delicti. vt. J. de accu. l. nõ eo minus. & idẽ dicẽdũ est in
g contractu locatiõis & cõductionis. qui est cõtra bonos mores, vel rei turpis, qz ex eo nõ venũt actiões. Unde pactũ de dando predonibus stipendiũ, ab eis de iure peti non pot̃: qz cuius cõtract̃ finis malus est: ipse quoq̃ contractus reprobat̃. vt de hoc plene le. & not. per Jnno. extra ꝺ iureur. c. sicut. vbi omnino vide. ¶ Itẽ adde qõ no. ff. de neg. gest. l. nã & Seruius. ĩ pãn. vbi reperit̃ iniuste solutũ: sed illud fuit iniustũ violentũ adhibita vi ei p quo soluebat̃, nam qõ latrũculis pro patre alicuius redimendo prestat̃, ab illo repeti pot̃. qz propterea carcere liberat̃, nisi causa pietatis facta sit redꝺ pio. vt. J. de cap. l. liber factus. ff. qõ metus causa. l. metũ. §. sed & si. & vide Jnn. plene extra de iureiur. c. sicut.

1 ¶ Mutuans mandato alterius, obligat sibi recipientẽ tanquam principalem, & mandantem tanquam accessorium.
2 Milius si est aliquis, an videat̃ missus vt nũtius, an vt procurator?
3 Litere cõmendatitie, an habeant vim mãdati?

¶ Lex septima.

S I literas. ¶ Mutuans ex mãdato alterius, obligat sibi recipientẽ, tanquam principalẽ ex eo contractu: & mandantem tanquã accessoriũ per actionem
1 mandati h. d. ¶ Oppo. & videtur mandans ꝺ non teneatur mandati. sed certi condictiõe, ex mandato institoria. vt. §. de exerc. l. si mutuam. Sol. ibi mãdatũ fuit directũ institori. hic mutuatori. & sic not. qõ refert ad quẽ verba mandati dirigantur. & hoc in contractibus. in vltimis aũt voluntatibus dic vt. l. cum pater. §. donatiõis. de lega. ij. ¶ Secundo opp. & videtur qõ accipiens mutuum nõ teneat̃. sed iple mãdans. vnde videt̃ ob. §. qõ cum eo. l. si ex contractu. Sol. dicit gl. qõ ibi accepit vt nũtius. & sit nõ accepit sibi, sed domino. nam ille qui mittit nuntiũ, vult cõtrahi cũ ipso mittente. nuntius enim est vera pica. & licet loquat̃ voce sua. tamen non loquit̃ voce sua, sed mittentis. & in persona illius. vñ sicut nemo dicerit epistolã obligari. ita nemo dicerit nuntiũ obligari, vt l. multũ. si quis alteri vel sibi. facit qõ not. in. l. j. ff. de his qui sunt sui vl̃ alie. iur. in gl. magna. f nuntius enim licet loquat̃ voce sua. nõ loquitur animo suo. nec ex ꝓpio animo facit. ideo quia nõ dicit̃ moderator & arbiter, sed nudus minister. ar. J. eo. l. In re mãdata. & l. i. l. nostra. vel cõtrahebat tanquam procu. fundando ra g dicem obli. in se. licet ad vtilitatẽ alterius contraheret. vt. ff. de actio. & oblig. l. q̃cunq̃ gerimus. & ff. de procu. l. procu. qui p enictiõe. vel contrahebat vt dominus ad vtilitatem pro
2 priam. & sic non ob. contrariũ. ¶ Sed quero de mino. l. qõ si de speciali. Alij dicunt qõ etiã in. d. gl. male dicit, nã cũ pro bonorũ pos. dñs obligetur, absurdum est qõ hoc possit fieri per procu. generalẽ sine libera. tu has opi. cõcorda, q̃ aut est cõstitutus generaliter ad obligationes, aut ad negotia. Primo casu est vera gl. secũdo casu est vera opi. alior doc. & ita teneas.

¶ Lex sexta.

1 S I fideiussor. Qui pa tit̃ p se aliũ fideiubere videt̃ mãdare. h. d. ¶ Hoc. tñ q̃ si esset fideiussor rei turpis, vl̃ cõtra bonos mores, nõ valeret fideiussio: neq̃ mãdatũ & in vi cõtractus. tamẽ quãdoq̃ turpia mandãtur & valent in vi delicti. vt. J. de accu. l. nõ eo minus. & idẽ dicẽdũ est in
g contractu locatiõis & cõductionis. qui est cõtra bonos mores, vel rei turpis, qz ex eo nõ venũt actiões. Unde pactũ de dando predonibus stipendiũ, ab eis de iure peti non pot̃: qz cuius cõtract̃ finis malus est: ipse quoq̃ contractus reprobat̃. vt de hoc plene le. & not. per Jnno. extra ꝺ iureur. c. sicut. vbi omnino vide. ¶ Itẽ adde qõ no. ff. de neg. gest. l. nã & Seruius. ĩ pãn. vbi reperit̃ iniuste solutũ: sed illud fuit iniustũ violentũ adhibita vi ei p quo soluebat̃, nam qõ latrũculis pro patre alicuius redimendo prestat̃, ab illo repeti pot̃. qz propterea carcere liberat̃, nisi causa pietatis facta sit redꝺ pio. vt. J. de cap. l. liber factus. ff. qõ metus causa. l. metũ. §. sed & si. & vide Jnn. plene extra de iureiur. c. sicut.

1 ¶ Mutuans mandato alterius, obligat sibi recipientẽ tanquam principalem, & mandantem tanquam accessoriũ.
2 Milius si est aliquis, an videat̃ missus vt nũtius, an vt procurator?
3 Litere cõmendatitie, an habeant vim mãdati?

¶ Lex septima.

S I literas. ¶ Mutuans ex mãdato alterius, obligat sibi recipientẽ, tanquam principalẽ ex eo contractu: & mandantem tanquã accessoriũ per actionem
1 mandati h. d. ¶ Oppo. & videtur mandans ꝺ non teneatur mandati. sed certi condictiõe, ex mandato institoria. vt. §. de exerc. l. si mutuam. Sol. ibi mãdatũ fuit directũ institori. hic mutuatori. & sic not. qõ refert ad quẽ verba mandati dirigantur. & hoc in contractibus. in vltimis aũt voluntatibus dic vt. l. cum pater. §. donatiõis. de lega. ij. ¶ Secundo opp. & videtur qõ accipiens mutuum nõ teneat̃. sed iple mãdans. vnde videt̃ ob. §. qõ cum eo. l. si ex contractu. Sol. dicit gl. qõ ibi accepit vt nũtius. & sit nõ accepit sibi, sed domino. nam ille qui mittit nuntiũ, vult cõtrahi cũ ipso mittente. nuntius enim est vera pica. & licet loquat̃ voce sua. tamen non loquit̃ voce sua, sed mittentis. & in persona illius. vñ sicut nemo dicerit epistolã obligari. ita nemo dicerit nuntiũ obligari, vt l. multũ. si quis alteri vel sibi. facit qõ not. in. l. j. ff. de his qui sunt sui vl̃ alie. iur. in gl. magna. f nuntius enim licet loquat̃ voce sua. nõ loquitur animo suo. nec ex ꝓpio animo facit. ideo quia nõ dicit̃ moderator & arbiter, sed nudus minister. ar. J. eo. l. In re mãdata. & l. i. l. nostra. vel cõtrahebat tanquam procu. fundando ra g dicem obli. in se. licet ad vtilitatẽ alterius contraheret. vt. ff. de actio. & oblig. l. q̃cunq̃ gerimus. & ff. de procu. l. procu. qui p enictiõe. vel contrahebat vt dominus ad vtilitatem pro
2 priam. & sic non ob. contrariũ. ¶ Sed quero

Bal.in.l.quoniam multa.j.ad.l.iul.de vi.& quod not.Bar.in.l.nã & Servius,hic alleg.

a ¶ In dubio,Aide no.per Bal.in.l.multũ.ver.modo querendo,j.si quis alteri vel sibi.

b ¶ Cõmendatitie,Aide Bar.in.l.Lucius.& qõ ibi dixi.ff.de fideius.

c ¶ Literas.Aide Bart.in.l.cum ta a bernam.§.pen.in fi.ff.de pigno.

d ¶ Acceptauit. Aide Jnno.in.c. insuper.de testt. vbi dicit qõ procurator in causa eadem nõ potest esse testis.limita. nisi non acceptaſ 3 set.vel acceptaſ b set,sed postea repudiasset.q; optime facit pro hac materia. Andr. c Barba.

e ¶ L.qui in alie d na.Adde Alex. in.l.si quis mihi bon a.§.sed quid si mandauit.ff.de e acquir.here.facit ad not.per Bar. in.l.non solum.§. si mandato.versi. quero si mandaui.ff.de iniur.

f ¶ Dissipare. Vide Bar.in.l.si cõstãte.in.iij.& .iiij. q.j.in prin.ff.sol. mat.& in.vj.q. et Aug.in.l.si ab arbit.§.fi.ff. qui satisda.cog.

g ¶ Quod postea. Not. qõ suspitio debet oriri post 1 contractũ.& non ante.vide text. et ibi do,Fed.& do. Jo.ô imo.& alios 1 in.c.quãdiu modũ. de iureiu.& ibi do 2 pri.Jo.de imo.in c.propter sterili 3 tatẽ.de loca.Bar to,i.l.si is a quo. 4 vt in pos.le.& i.l. si creditores.ff.ô 5 prini.cre. Pe.de anch.in.d.c. pro 7 pter.vbi etiã dicit fallere in pro. q; licet maritus postea non incipiat male vti re sua secundũ tẽpora donationis dot.rũ habet locum repetitio.vt voluit Bar.in.l.si constante.ff.sol mat.vide qõ no.Aug.in.l.dictum.§.de illo.ff.de dam. infec.vide Aug.in.d.l.si creditores.And.Barb.

h ¶ Fideiuſ.Aide hoc per gl.& Bar.in.l.si qs mãdato.ff.de neg.gest.

i ¶ Annerũ.Idẽ tenet Bal.in.l.j.§.de dolo.& Pau.in.l.Jndebitũ. ff.de cõdi.inde.licet Bar.in.l.si qs mãdato.ff.de neg.gest.nõ approbet Dy.in.l.facere.ff.sol.ma.tenet etiã istã rationem de qua hic per Bal.p.d.l.Jndebitũ.& idẽ bar.i.d.l.facere.& Sal.ꝶ sustinet vtrãq;.

k ¶ Executio.Facit qõ no.Bar.in.l.fideiussor.p vẽditore.ff.de fideiuſ.& gl.hic.que.j.sequunt.idẽ in expromissore.q agere pt vt libereť. probat.in.d.§.si iudicio.fm Lud.ro.in.l.facere.ff.sol.ma,ꝶ hoc vltimũ nõ plz.q; ibi loquitur qñ expromissor erat condẽnatus antequã ageret.q casus nõ ꝶ dubiũ.& ꝶ quo ad fi.d.§.si iudicio.Nõ ob.text. ibi in ver.vel si.p te.q; rñ.vt hic & ibi.in gl.nec loquit in ppno expromissore.qui ppne dr qñ pro nõ obligato pmittit.l.& eleg̃ter.§. feru⁹ pactiõis.ff.de dolo.& no.in anti.de fide.in pri.pcedere ergo pt ei⁹ dẽm i expromissore liberãte pmũ obligatũ.vt p Sal.hic vid Lu. ro.in.d.l.facere.q plurib⁹ modis limitat regulã hui⁹.l.& .l.Lucius.

quid in dubio.[a] vtrũ videat missus vt nunti⁹. vel vt procu. Rñ. quedam sunt que recta via possunt acqri dño,& tũc videtur missus vt nũtius.ar.ff.de furt.l.eũ q.§.si epistola.q̃dã sunt que nõ possunt acquiri recta via.vt.ff de acq. pos.l.possessio quoq;.§.sed & si possessio.& tũc videtur missus vt procu.in acquirẽdo vero dominio vel possessione ꝑsumã nuntiũ.vt valeat directo,nõ per obliquũ. ¶ Sed in acquirẽda stipulatione præsumã procu.q; per nuntiũ nõ pot cõfici.vt.ff.de ver.ob.l.j.in pri. ¶ † Quero.nunqd litere cõmẽdatitie [b] habeãt vim mãdati? Rñ.non:q; sunt potius adulatorie quã dispositiue.vt.§.qõ cũ eo.l.fi.& .ff.eo.l.si vero.§. cũ qdã.& arg.ff.de vsufru.leg.l.legatũ.in prin. ¶ Quero.rex.hic dicit si literas [c] ei⁹ secut⁹. vtrũ in dubio videat quis habere animum sequẽdi mãdatũ? Rñ.sic.si literas acceptauit.[d] vt.ff.ad mace.l.si filij.& in.c.j.de pcu.in cle.secus si eas repudiauit.& fm hanc distinctionẽ dz intelligi qõ no.Bar.ff.de acqui.here.l qui in aliena.[e] § si is qui.vbi dicit qõ si precedẽte mãdato delinquo,videor secutus mandatũ.et ideo tenetur mandans,qui nõ tenereť si esset mandatũ a me repudiatũ.qõ est not.vide.j.e. l.mandatum.in fi.

¶ Lex octaua.

Si tibi. ¶ Ex mandato patris ꝑpetit actio cõtra heredẽ.h.d. ¶ Mo.q; ex pſona successoris nõ infringitur factum actoris.concordat.l.iij.ff.de verb.oblig.& .§.de restit.mili.l.ea que a patre.

¶ Lex nona.

Cum per procuratorem. ¶ Procurator qui dõm lesit in causa etiã in minimo articulo,tenetur dño. ¶ † Not.hic procuratorem ad iudicia tenerí de culpa.facit.l.j. in fin.ff. quando appel.sit.

☞ Dissipare bona dicitur ille q taliter dissipat quod fideiussor merito potest timere.

Condemnatus si non appellat,dicitur versari in mala fide.

Mandatũ de fideiubendo,habet annexũ tacitum mandatum de soluendo.

Fideiussor, an agere possit contra principalẽ debitorem antequam soluat?

Stans diu in promissione,an videatur diu stetisse in obligatione.6.

Fideiussor,in quibus casibus agit antequam soluat?

q; licet maritus postea non incipiat male vti re sua secundũ tẽpora donationis dot.rũ habet locum repetitio.vt voluit Bar.in.l.si constante.ff.sol mat.vide qõ no.Aug.in.l.dictum.§.de illo.ff.de dam. infec.vide Aug.in.d.l.si creditores.And.Barb.

8 Fideiussor si non est cõdemnatus:tamen est periculum ratione dilationis &c.

9 Quid si est conclusum in causa?

10 Quid si reus cepit dilapidare bona sua,sed postea reuersus est ad sanum consilium?

11 Fideiussi pro tutore,qui mihi pmisit quod me cõseruaret indemnem,an durante tutela potero hoc petere?

12 Diu,quod tempus dicatur?

13 Promissio indemnitatis,quid operetur?

14 Cause mercatorũ debent decidi cum bona equitate, omissis solẽnitatibus iuris,quid hoc vult dicere?

15 Fideiussor si passus est iniuriam sine causa,an habeat recursum contra reum principalem?

16 Hec.l.nunquid habet locum in fideiubente sine mandato.

¶ Lex decima.

Si pro ea. ¶ Hec est solemnis lex.male lecta p gl.& doc.quã vtiliter legã.& hoc intendit.Fideiussor ante solutionem non agit mãdati,nisi sit cõdemnatus,vel nisi debitor bona dilapidet,ita q̃ verisimiliter periculũ sit in mora,vel nisi sit cõuentũ inter reũ & ipsum q; possit agere qñcunq;,hoc primo. fideiussor iniuste cõdẽnat⁹ appellatione nõ vsus,non regreditur contra reum.h.d.no. ¶ Et diuiditur in duas partes,nã in prima parte fideiussor non agit ante cõdẽnationem vel solutionem,in scõa non agit:q; iniuriam passus est, scõa ibi:Fideiussorem.Itẽ prima subdiuiditur in duas.primo ponit regulã.scõo excipit tres casus.Mo.qõ diri in summario.Itẽ no. 1 q; ille dicitur dilapidare,qui incipit postea dilapidare. ¶ † Itẽ no. f q; ille dicit dissipare,[f] q taliter dissipat,qõ fideiussor merito põt timere.alias sec⁹.Quid enim si sua bona valebant.& millia.& male expendit.c.certe fideiussor non propterea agit fm Jac.bu.ex hoc etiã g limita qõ diri requiri q; postea [g],nã si ante inceperat dilapidare,si quidẽ taliter q; deberet timere,sibi imputet fideiussor.vt hic.a contrario sensu.& .ff.de priui.cre.l.si creditores.& .ff.vt in pol.lega.l.si is a quo.§.fi.cũ.l.seq.& qõ no.p doc.j.ô iure do.l.vbi adhuc.& .ff.sol.ma. l.si cõstãte.in prin.si aut ante dilapidat.sed nõ taliter q; adhuc electimor:tũc cõtinuata dilapidatione ad suspitionẽ p similes dat agidi cãm.q; suspitio oritur de nouo.vt.ff.qui satisd.cog.l.si fideiussor.§. fi.qõ tene menti.nam per hoc intelligęs si statutũ permittit iurare 2 de suspecto,qñ possit iurare necne. ¶ † Itẽ not.q; ille qui non ap. dicitur in mala fide versari.qõ est verũ si cõstat etiam de iniustitia, de qua dz cõstare in facto proprio.vt extra de rescr.c.ab excõicato.& ff.de acqui.her.l. Pãtonius.§.rei.alias præsumeret pro insia.vt.j.de admi.tu.l.si bona.& .ff.de euic.l.herennius.§.fi.vbi de hoc.Modo p h euidentia dicendorũ ãro.primo quare fideiussor [h] nõ agit antequã soluat:Rñ.q; ille nõ agit ex contractu.q; nondũ implevit mãdatũ. vt.ff.de act.emp.l Jul.§.offerri.sed si fideiussor nõdum impleuit,q; recepit mandatũ de fideiubendo,per cõsequẽs videtur recepisse de soluendo.vt.ff.de cõdic.inde.l.indebitũ.& .l.j.§.de dolo.ergo anteq̃ soluat susceptũ mandatũ nõ impleuit.vnde nõ agit.Fallit in certis casibus,in quib⁹ dispensatiue admittitur ad agendũ.propter naturalem equitatẽ.ne grauet ꝓpter factũ rei fm gl.& Jac.bu.Ultramõ. reprehendũt istã rationẽ:q; dicũt q; nõ est verũ q; suscipiat mãdatum de soluendo.q; sequereť q; si non solueret.teneret pro ad interesse.cõcludũt ergo q; solutio venit vi obligationis.sed nõ vi mãdati.vt.ff.de mino.l.iij.§.scio.& ideo reddũt aliam rationẽ:q; si dicerem⁹ qõ fideiussor posset cõtestim agere,reus deciperetur.& p vno creditore haberet duos.vt.ff.cõmo.l.in cõmodato.§.sicut.& p consequens nullã gratiã & nullã vtilitatẽ haberet ex fideiussione,quod est contra naturã huius mandati.qõ fit gratia mandantis tantũ.vt 3 ff.mandati.l.j. ¶ † Tu dic q; mãdatũ de fideiubẽdo habet annexũ i i tacitũ mandatũ de soluẽdo.hinc est q; si testator mandat fideiuberi per heredẽ:heres soluẽs nõ repetit.vt.ff.de vsufru.ea.rerũ.l.tribus. & tamẽ cũ hoc stat.q; si fideiussor nõ soluit,nõ tenet reo:q; reus est in pari imo in maiori culpa & negligentia.cũ ad eum pertinet prin 4 cipaliter negotiũ. ¶ † Modo venio ad oppositiones.dicitur hic q; fideiussor nõ agit antequã soluat.contra.ff.eo.l.si mandato meo.§.si iudicio.vbi statim agit.Ille.§.ob.in.j.rñ.vbi loquitur de fideiussore k iudicij.Sz ibi ideo,q; est parata executio [k] cõtra fideiussorẽ iudicij. vnde similis est cõdẽnationi.vt.ff.de in ius voca.l.cum pro quo.& .j. de vsur.rei iudi.l.fi.in fi.Itẽ ille.§.ob.in secũdo riso,sed ibi loquitur i eo qui pmittẽdo liberauit reũ.vñ similis est soluẽti.l.inter causas.§.abesse.eo.tit. ¶ Secũdo opp.& videtur qõ etiam post iol.non agat.vt.ff.eo.l.si mandauero tibi.in prin.Sol.ibi soluit ante tẽpus, & ideo nõ agit añ tẽpus,si añ soluisset tẽpore debito,tunc agat.vt hic,sed quid si soluat post tẽpus,idest iam liberatus? Rñ.si soluit ipse liberatus erat iure ciuili.nõ equitate naturali.vt q; præcipiebat.repetit,q; fidẽ impleuit.vt.ff.cod.l.si fideiu.§.fin.vbi est tex.no. ¶ Tertio opp.& videtur qõ nõ solũ agat in tribus casib⁹ hic exceptis:sed etiã in quarto casu,scilicet quãdo diu stetit in obligatiõe.vt ff.e.l.Luci⁹.Sol.fateor quod ille est quart⁹ casus hic addendus.

¶ Sed

¶ Sed hic q̃ro. nũquid diu [a] dicatur stetisse in obligatione ille q diu stetit in promissione conditionali, puta q: pmisit de futura eui
cũ iam est longũ tẽpus: Rñ. nõ. iste enim nõ stetit diu in obligatione: ꝯ steterit diu in pmissione. propterea nõ est primo liberãd'
quã obligãdus. fm Jac. de are. q ita no. hic. ⁊ ff. fol. ma. l. facere possit. ita tenet etiã hic Ly. nec dicitur cessatũ per reũ. nec ei mora pt
imputari. vt. ff. de verbo. sig. l. cedere die. ⁊ ista est veritas. ¶ Mõ
circa istã primã partẽ quero per ordinẽ. primo circa regulã. secundo
circa excep. Redeo ad primũ. pone qõ fideiussor soluit non animo
liberandi reũ: sed pretextu cedẽdarũ. ⁊ sic nõ soluit p reo: sed ppter
nunqd posset agere mãdati: ⁊ vt qõ nõ: q nõ soluit cõtẽplatiõe rei:
ꝯ sui. Sũ est verũ: q statim cũ agit mãdati. illa solutio liberat reũ.
Jte ⁊ q ũ creditor vellet agere, repellereꝯ. iuxta no. ff. eo. l. Pãpõ
nius. ⁊ ff. de sol. l. Modestinus. ¶ Scõo querit. qd si non soluit, sed
gratis liberat' est: respon. vt. ff. eo. l. ũ vero nõ remunerãdi. in prin.
¶ Tertio q̃ro. in quib' casibus agit [b] anteq̃ solvat, qualiter possit
formare libellũ, vtrũ possit petere quãtitatẽ sibi solui vt solvat cre-
ditori: ⁊ videꝯ quod nõ: sed debet agere solũ vt liberet. vt no. ff. de
neg. gest. l. ũ quis mãdato. ⁊ ſ q̃raꝯ, qualiter ista ſnia executioni man
detur. ⁊ qualiter fiat missio, cũ contineat factũ. dic vt ibi no. Ego cõ
solui [c] qõ ſ debitor est in mora liberandi fideiussorẽ, cum teneaꝯ ad
factũ. q: licite pt peti interesse sub forma ⁊ nomine interesse. iuxta
regulã generalẽ. ff. de verb. obli. l. stipulationes nõ diuiduntur. ſ. Celsus. ⁊ ff. de re iudi. l. ũ quis ab alio. ⁊ est gl. or. ¶ Quarto quero di
citur hic de fideiussore dãnato. sed qd [d] ſ sit talis casus, in quo nõ sit
necessaria cõdemnatio ex forma statuti. vt q: est obligat' per instru
mentum guarentigie: Rñ. tũc post modicũ tẽpus agere poterit. q:
executio est parata. facit qõ no. Lyn. in simili. ſ. fami. ercii. l. certum.
¶ Quinto quero, ſ non est cõdemnatus, nec quasi cõdemnat', ta-
men est periculũ ratiõe dilationis ne incurrat penã, an interim age
re poterit qõ liberetur: ⁊ videꝯ qõ ſ, propter naturalẽ equitatem.
re facto rei incidat in maius periculũ. incideret eũ pro certo in pe-
nã. vt no. ff. de fideiuſ. l. sicut reus. quod verum credo, q: hoc ex bona
fide inest, vnde tacite videtur actũ inter eũ ⁊ fideiussorẽ. et dicit hic
hico. de mat. qõ vbicũq; in istrumẽto apponitur dies, statim post
diẽ fideiussor potest agere. per. d. l. ũ mãdato. ſ. ſ iudicio. primo re-
spon. qõ nõ credo verũ. nec est. l. cautum. ¶ Sexto quero, quid si
nondũ [e] est condẽnatus, tamen est conclusum in causa. ⁊ euidenter
apparet q: est in casu cõdemnatiõis: Rñ. habeo eum pro quasi cõ-
dẽnato. ⁊ ideo agit. argu. in authẽ. vt cũ. de appel. cog. in prin. ⁊ ſ. de
adul. l. quãtis indubitati. ¶ Septimo quero. quid si est cõdemna-
tus. ⁊ pendet appel. Rñ. aut appellatio euidẽter est frustratoria. ⁊
agere pt: aut est dubia. ⁊ tũc debet expectari litis euentus. ar. ff. de
re iud. l. negotiorũ. ⁊ ff. de appel. l. tutor. ¶ Octauo [f] quero. qd si
res cepit dilapidare, tamẽ sano cõsilio postea vsus reuersus est ad
sanos mores, nũquid actio semel quesita fideiussori, ppter dilapida-
tionẽ, cessabit per sensum superuenientẽ: ⁊ videtur q: nõ, q: ius est
iam quesitũ. ar. ff. de q̃strata. l. ſ. post mortem. ſ. fi. ⁊ ff. de pac. l. ſ. In
contrariũ est. q: causa finalis premature agẽdi nũc cessat. ergo actio
ad ſ naturã redit. arg. ff. de pact. l. ſ vn'. ſ. pactus. ver. qõ ⁊ in spe-
cie dotis. qõ verũ credo. q: naturalis equitas in qua fundatur di-
spensatio huius. l. cessat. non ob. q: esset ius ãsitũ: q: erat ius irregu
lare. ex quadã dispositione. faciliꝯ eũ tollitur p: iuslegũquã ius
cõmune. vt. l. eius militis. ſ. militia. ff. de milit. test. no. ad pdicta. ſ. e.
Lad cõparandas. in fin. ¶ Nono [g] queritur. fideiusſi pro tutore. ⁊
tutor promisit me cõseruare indemnem ad meã petitionem ⁊ termi
nũ. ⁊ extrahere me de obligatione, quãdocũq; petiero, nunquid du-
rante tutela possum hoc petere: ⁊ videtur qõ sic vt hoc tex. ibi. neq;
ab initio. In cõtrariũ videtur, nam hoc est impossibile, cũ pupillus
nõ possit authorari in facto proprio. Sol. dico q: ego debeo ꝯserua
ri eo modo quo est possibile, puta per satisdationẽ. ita q: sim securꝯ
qd dãnũ in futurũ nõ patiar. nam de futuris est satisdandũ. vt. ff. de
statulibe. l. statuliberi. rationem. ¶ Decimo [h] quero. qõ tempus
dicatur diu: Respon. videtur qõ decennũ. vt. ff. qui ⁊ a quibus. l. ſ
ci fideicõmissaria. ſ. Aristo. In cõtrariũ videꝯ, qõ intelligatur arbi
trio iudicis. habito respectu ad diuersas eqtates que possunt indi-
cem mouere, vt. ff. eo. l. Lucius. qõ est verius. vt. l. ſ. ff. de iure delibe.
¶ Undecimo quero de isto cõtractu, fideiubeo vt fideiubeas, q est
cõtractꝯ innominatus, ⁊ non mandati, vtrũ anteq̃ possit agi, de-
beat solui: ⁊ videꝯ qõ sic, propter naturã contractus innominati, vt
. de rerũ permu. l. ex placito. vnde in cõtractu innominato nõ habet
locũ exceptio huius. l. sed sola regula eius. ¶ Duodecimo q̃ro. qd
operetur promissio cõseruationis indẽnitatis: Rñ. qñq; promittit
fideiussor cõseruare indemnẽ creditorem: ⁊ tunc etiã de iure veteri
nõ poterit cõuenirí, nisi quatenus reꝯ nõ est soluẽdo. vt no. ff. ſ. cer.
port. l. ſ. ⁊ l. ſ stipulatus. ſ. fi. ff. de verb. ob. ⁊ ſ. de conue. debi. fisci. l. ſ.
ſ. ⁊ no. p Bar. ff. loca. l. q̃ro. in prin. Interdũ reus pmittit fide-
iussori conseruare eũ indemnẽ, ⁊ tunc plenum habeat significatũ: vt
extra de fideiusso. c. ũ. ⁊ no. p Bar. in. l. pater. de do. plega. ⁊ qualiter

a ¶ Din. Adde Joc. in. l. facere. ⁊ ibi Bar. ff. so. ma. ⁊ Bal. in. l. j. ſ. j. de fideiuſ. mi. ⁊ Jo. an. i addi. Spec. in tit. de iudi. ſ. specialia. ⁊ i addi. inci. dicit Ja. ⁊ Bal. in. d. l. Lucius. ff. eo. maxime in repor. antiqs.

b ¶ Agit. Adde qõ no. Bar. ⁊ Joc. p illũ tex. in. l. fideiusso pro venditore. ff. de fideiuſ. ⁊ in. l. ſi qs mãdato. hic alle. ⁊ ibi vide Bal. de libello. ⁊ i. l. facere. ff. so. mat. ⁊ Spec. in titu. de iudi. ſ. specialia ver. ſi vero. fideiuſ. ⁊ Bal. in. l. Lucius. ff. e. in repor. antiqs.

¶ Cõsului. Adde qõ no. Bal. in l. ſi in ſi. j. de vsur. rei iu. ⁊ in. l. ũ. j. ũ sent. que sine cer. quãti. profe. ⁊ in l. Lucius. in repor tatis antiquis. ff. eo. ⁊ in. l. ſi pater. j. de col. ⁊ i. l. ſi qs mãdato. ff. de nego. gest. ⁊ Sal. hic in. p. oppo.

¶ Sed qd. Adde Bar. in. l. fideiuſ. pro venditore. ff. de fideiuſ. et qõ no. Bal. ſ. eo. l. ver. modo venio ad opp. ⁊ in. l. Lucius. in rep. anti. ff. eo. ⁊ Sal. hic.

¶ Quid si nondum. Adde not. Bald. in. l. ũ. j. de exhi. re. ⁊ facit. l. q pene. ſ. Divus. ff. de manumiss. ⁊ vide Pan. de ca. in. l. ũ. ſ. ſi seruus. ff. de acqui. poss.

¶ Octauo. Vide que no. Bar. in. l. pluribus. ſ. fin. ff. de ver. obli.

¶ Nono. Vide q diri post Bar. in l. Lucius. ff. eo. et Bal. in. l. facere. ff. so. mat. ⁊ no. q: postquã promisit extrahere de obligatione, tamẽ durante tutela non est obligatus. vt declarat Bal. in d. l. facere. ⁊ latiꝯ in. l. Lucius. in repor. antiquis. dũ loquitur de statuto. ergo videtur q: Bal. hic nõ bene loquitur. ⁊ vide etiã Bal. in. l. ũ. j. de sent. q̃ sine cer. quãti. ⁊ i. l. ũ. j. ũ col. ⁊ Sal. hic.

h ¶ Decimo quero. Vide glo. in. l. Lucius. ff. eo.

i ¶ Curia mercatorũ. Si statutũ dicit. in curia mercatorũ ius dicat de bona equitate. quid impoꝯtẽt dicta verba. vide dictũ istũ d in foro mercãtie. Ang. in. l. argẽtariꝯ. ff. de edẽ. Bal. in. d. ſ. q̃dã. vbi pulchre loquit. ⁊ in. l. ũ. C. de cõsti. pec. Ln. ro. ſ. exci. Ant. i. c. dilecti. de ind. ⁊ q̃ ibi diri. vide do. Ant. in. c. literas. de iur. cal. vbi aliter loquitur. ⁊ nõ bñ. ⁊ q̃ ibi diri. ⁊ i. c. i. ũ. pb. cõcordãdo. d. Bar. i. l. i. C. ũ edẽ. cũ alijs doc. Ꝯ eũ Lud. ro. alle. illũ dictũ i rubrica. de arb. Alu. Bar.

k ¶ Ultimo. Adde gl. Bar. ⁊ Bal. in. l. ũ. ⁊ in. l. ſi quis mandato. ff. de neg. gest. ⁊ recte videtur idem dicendum in fideiussore sine mãdato,

quod in negotiorum gestorē. quia eadem est ratio.

a ¶ Extraiudicialib⁹. Adde Bar. in l. que omnia. §. plane. ff. de procu. ⁊ Bal. in rub. de exer. ac.

b ¶ Delictis. Aide q̃ no. Bar. in l. iij. i fi. ff. de adi. leg. ⁊ Bal. oino. in l. nõ ideo. in vlt. col. ver. Item quero an mãdator. j. de accu. ⁊ Bart. in l. diuus. in fi. ff. ad l. come. de sica.

c ¶ Baro. vlõ bar. ⁊ Dyn. in l. inter eos. ff. de acq. rerũ do. cũ ꝓcor. sed qd si rustic⁹ pmittit mihi purgare riuum meo arbitrio: an emptor ri uũ possit repellere rusticũ: Bal. tꝫ q̃ fic. in. l. fi. ver. ꝗro de effectu. de con trah. emp. ⁊ facit ad hoc not. etiam a quod no. Jmo. in l. iij in princ. ff. de acquir. pos.

d ¶ Jnm. Adõ bal. in rub. j. de cõtra hend. empt. in. ir. questione. b

e ¶ Fundo. Aide Bal. i. l. j. ad fi. ff. de iurisd. om. iud.

f ¶ Morte dñi. an mandatũ expiret morte mandãtis. vide q̃ no. Ang. i l. ei⁹. qui. ff. si cert. peta. ⁊ an poterit cõstitui pcn. post mortẽ. vide eũdẽ in disp. q̃ incip. Alsten. miles. ⁊ ibi refert se dixisse. i repeti. l. pe. C. sol. ma. ⁊ in disputa- 1 tione dicit q̃ Flo rẽtie seruatur qõ 2 procu. duret post 3 mortẽ. ⁊ hoc limi ta. nisi testator de cederet post heredẽ. q: tũc ertin guitur: q: nõ dici tur hereditas, ꝫ bona mandati. q̃ non repꝛesentant c defunctũ. l. j. §. an bona. ff. de iure fis. et alleg. casum sin. secundũ vna ꝛ lect. gl. in. l. j. ff. de act. ⁊ obl. ⁊ ita de facto fecit iudica re Florẽtie. vide elegans ꝓhil. Lu. ro. ccclxv. vbi con suluit quod sicut morte expirat mã datũ domini ad litigandũ. vt voluit Jnn. in. c. di lecta. de fo. compe. q: ita expirat si prelatus renun tiauit illi beneficio. Aud. Barb. d

g ¶ Non expedit. Ex his habes q̃ si vltra mandatũ dominus cũ pro cura proceſſit ad mãdato. distin. autem glo. in hac materia. vide per teipsum. ⁊ no. diligenter.

¶ Lex vndecima.

Procuratorẽ. ¶ Pro curator tenet de culpabiliter gestis, ⁊ culpa biliter nõ gestis. h. d. ¶ Sed tamen quod si procurator fecit sumptum in exigẽda pecunia, recuperat a domino. Bal.

¶ Lex duodecima.

Cum mãdati. ¶ Con tra tenorẽ mãdati non valet qõ procurator facit. Et istud est verum in extraiu dicialibus.[a] in iudicijs aũt si facit illõ q̃ est de natura iudicij. licet sit trãsgressio mandati. interdũ vꝫ. verbi gratia. si habet in mandatis qõ nihil faciat, nisi sit inutile mãdãti. nã si facit illud qõ ẽ ob necessitate iudicij: ⁊ si nõ sit vtile mãdãti, tũ valet. alias talis pcu. nõ erit ad cãm re cipiẽdus. q: illa pcuratio est captatoria. vt no. in. c. j. extra de pcu. i cle. Jdẽ in delictis[b] que in trãsgrediẽdo mãdatũ obligãt dñs. si ad t. lõ di sgressionẽ põt adaptari. verbi gratia. dñs mãdauit pcurator vt vulneraret, ⁊ nõ occideret: ⁊ pcurator credẽs vulnerare. intulit vuln⁹ mor tale, nã tenet de homicidio: q: cogitare debuit illud posse euenire: vt l. c. vlt. de homi. lib. vj. sicut si per seipsum vulnerasset, nõ aio occidẽdi: nã perinde tenet ac si habuisset animũ occiden di, qũ instrm cũ quo percussit erat aptũ ad iferendũ mortẽ. vt extra. d homi. c. significasti. sed si nõ erat aptũ ad iferẽdũ mortẽ. siue p se, siue p pcuratorẽ faciat nõ ẽ pena homicidũ. vt. ff. ad l. cor. de sic. l. j. §. sed si claua. nõ sufficit igit delin quenti dicere nõ putaui, quãdo putare debuit.

ꝫ Omnis, iste termin⁹ generalis in Jetib⁹ restringitur ad ea que sunt de contractu.

Nuntius, an teneatur de leuissima culpa:

Adeli⁹ nihil inueniri potest quã bona fides.

¶ Lex decimatertia.

A Procuratore. Procurator tenet etiã ob leuissima culpa. ⁊ hoc ꝓbat glo. p id qõ dicit ocm culpã. nã q oẽ dicit, nihil excludit. l. Jul. de leg. iij. ⁊ allegat ista lex ad q̃stionẽ. Quidã baro[c] vẽdidit mihi aliqua pdia, in quib⁹ con sueuerat habere quasdã domos ad colligẽdũ pedagiũ. ⁊ dicit qõ vendebat mihi pdia ⁊ oia iura que ibi habebat. modo querit, nunqd vi deat vẽdidisse iura colligẽdi pedagia. ¶ Itẽ pone qõ iste dñs habebat ibi furcas, per quas significat merũ imperiũ: modo queritur vtrũ intra fines agrorũ illud merũ imperiũ trãstu lisse videat. ad eo qõ emptor vtat ipso, nõ dñs, nec ibidẽ pedagiũ colligẽt. nec ad furcas quẽ q̃ cõdẽnare possit: ⁊ vꝫ q̃ oia ista iura sint trãslata: quia nõ solũ sunt vendita prædia: sed etiã sus vniuersum. Itẽ ⁊ illõ solo coheret: ergo est trãslatũ. ar. ff. de hẽ. emp. l. Jn modicis. ⁊. l. si aq̃ duct⁹. ⁊. ff. de acq. re. do. l. quedã. Jn cõ trariũ videtur: q: per talẽ contrectũ locus iste nõ desinit esse de distrinctu, neq; de ptinentijs antiquis ordinatis. licet pp: ictas fundorũ sit trãslata: nihil enim habet cõe proprietas fãdo rum cũ pprietate iurisdictiõis. vno ego trãslato, relinquũ nõ trãsferr. facit qõ no. Jnn. e extra de resti. spo. c. cũ ad sedem. nec obstãt verba gñali. q: habẽt supponere vl se referre ad ea que sunt de natura rerũ venditarũ. vt eleg̃ter Jnn. no. extra de iure pat. c. ex literis. et hec pars est vera. q: licet subjectũ iurisdictionis sit territoriũ: hoc est verum de territorio vniuersali. nõ de certo fundo.[e] Concedo tamen q̃ si dñs velit vti illis domibus pro colligendo pedagia, qõ debet soluere pensionẽ domorũ: q: proprietatẽ ipsarũ trãstulit in aliũ. ¶ Sto. ergo qõ in cõtractib⁹ iste terminus generalis omnis, restringit ad ea que sunt de ꝗtractu. ar. ff. de vsur. l. si stipulatus. Cõsidera etiã qõ furce sunt res ⁊ signũ. rem appello, que nõ ad significandum aliud adhibetur. ⁊ hoc modo furce sunt res. ⁊ nõ signũ. id est sunt q̃dã tigna, siue q̃dã materia. vt. ff. de lega. iij. l. Ligni. signũ autẽ appello eius vsus in signũ significandi. ⁊ hoc modo furce sunt signum. q: significãt merũ imperium, neutro tamẽ modo puto eas in isto cõtractu venire, vnde nõ posset emptor (supposito qõ merum imperiũ possit vendi) dictas furcas cõburere, vel amouere de loco. arg. ff. de primi. credi. l. Ausdi⁹. ⁊. ff. de iniur. l. fa ne. q̃ verba tene mẽti. ¶ Quero. nunqd lex nostra habeat locũ in nuntio: R. ñ. nuntiũ non teneri de leuissima culpa. ⁊ est ratio. q: licet ille qui mittit nũtiũ eligat eius fidẽ, nequaquã eligit ei⁹ industriã. ⁊ ideo nõ facit nuntius: q: nihil ex animo suo facit, sed pro absente. facit qõ no. per Bar. ff. de fur. l. eũ qui. §. fi. vbi videas pẽũ de intellectu legis nostre. ¶ Not. vltimo gl. que dicit q: nihil est mel⁹ quã bona fides, ⁊ tene menti. no. pro mercatorib⁹ bonis, ⁊ ꝫ fallos mercatores, qui arripiunt fugam cum pecunijs alienis.

¶ Lex decimaquarta.

Si secundum. ¶ Mandatũ qõ vni solna tur, plurium voluntate ab omnibus videtur esse mandatũ. h. d. facit quod not. 8. fi cer. peta, l. si non singuli. Bar.

1 ꝫ Mandatum re integra expirat morte domini, ⁊ numero. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13.

14 Procurator si mutat mores in deterius, an statim sit reuocatũ mãdatum:

15 Res quando dicatur integra quo ad reuocationem mandati.

16 Reuocatio mandati, an debeat peruenire ad notitiã eius cuius interest: 17. 18.

19 Judex si est reuocatus: licet ei non sit notificatum, an processus sit nullus:

20 Reuocatio mandati, ad cuius notitiam debeat peruenire:

¶ Lex decimaquinta.

Mandatum. Hec. l. habet vtilitatem ⁊ notabilem materiam. ⁊ licet sit breuis in tex. tamen habet materiam opulentam: ⁊ quia breuis est seipsam summat. nec diuisionem capit. quia est regula traditiua. tractat autem de expiratione mandati. ⁊ in recto sensu dat vnam regulam: sed a contrario sensu tacite infert contrariam regulam. regula hic expressa talis est. quod mandatum re integra finitur morte domini, vbi pondera hanc dictionem mandatum, ⁊ hanc dictionem re integra, ⁊ hanc dictionem domini, ⁊ hãc dictionem morte. ex eo q̃ dicit mandatũ. pondera contractũ ex eo quod dicit re integra, statũ rei, ex eo qõ dicit domini. pondera mandatorẽ. ex eo qõ dicit morte, põdera casum. ¶ Modo venio ad opp. ⁊ diuidã eas in duas partes. nã primo signabo regulas respicientes regulã finiendi mandati. secũdo signabo oppositiões respicientes regulam durationis mãdati re nõ integra, ius canonicũ ⁊ ciuile, miscẽdo ⁊ tradẽdo intellectũ certis legibus ⁊ decretalib⁹ quotidianis ⁊ 1 vtilibus. ¶ Redeo ad primum. dicit hic q̃ mandatum re integra f finitur morte domini. lege aperte cauetur contrariũ. nam. l. dicit. q̃ si reus. p procuratore satisdebit iudicatũ solui, ⁊ re integra decedat procurator. cogitur iudicũ subire. ⁊ non finitur mandatũ morte domini. vnde videt obstare. ff. de procu. l. si defunctus. Sol. dicũt quidam q̃ ibi est casus specialis, sed regulariter obtinet hec. l. ista so. nõ est bona. q: nõ assignat rationẽ specialitatis. Alij dicunt q̃ aut illud qõ deducit in mandato erat expediens mãdanti ⁊ heredi eius: ⁊ tunc presumit q̃ mandans velit durare mandatũ etiam post mortem, heredis fauore. ar. ff. de proba. l. si pactũ. ⁊ ita loquit. l. si defunctus. nam ibi expedit heredi durare mandatũ. ne contrahat stipu- g latio ob rem nõ defensam. aut est tale quid qõ impleri non expedit heredi. ⁊ tunc re integra mandatũ morte mandantis finit. vt. hic. ⁊ ff. co. l. Inter causas. i prin. ff. de iur. om. iud. l. ⁊ qz. ff. ô dona. l. h. §. sed si quis donaturus. ⁊ est ratio. q: mandatũ qõ à sola voluntate suscitat morte finitur. ar. ff. loc. l. iiij. ⁊ de lega. ij. l. fideicõmissa. §. quãquã. ⁊. c. sigratiose. de reseri. li. vj. ¶ Sed ista sol. per oia nõ est vera: ponc enim q̃ aliquis mãdat emi rẽ, quã emi interest heredis sui. sequeret q̃ non finiret mandatũ morte mãdantis, qõ est fallum, ⁊ ideo dic q̃ aut est statũ in finibus mãdati, aut est pcessum ad aliquã necessariã obli. vltra mandatũ. primo casu finitur mandatũ re integra: vt hic. le 2 cũdo. nõ. vt in. l. cõtraria. ¶ Sed cõtra hoc immediate opp. nã etiã si pcessum est ad obli. cũ sit cõsecutiua ⁊ accessoria mãdati, i tali obligatione nõ sustẽtat mãdatũ, quin finiat p mortẽ. vt. ff. mã. l. si prece-

dente

bo in princ. Sol. aut mandatū transit in obligationē vltrò citroq; obligatoriā: q; dñs satisfecit, ⁊ procurator acceptauit: ⁊ tunc loquit. l. si defunct⁹. aut nō trāsiuit vltro citroq;, sed ex parte dñi tantū: ⁊ tūc quia ex parte procu. res est integra, finitur mandatum. vt. d. l. si precedente. ex quo collige quod in iudicio debet cōsiderari res nō integra, non respectu ambozū extremozū. s. domini ⁊ procuratoris. qō est no. ¶ Tertio opp. ⁊ videtur q; morte domini nō finiatur mandatū re non integra. q; sic pbo: q;cūq; hūt tractū de futuro, illa sunt integra interim. vt. ē. de vsur. l. pen. ls ego video in administratione institoris inchoata a ꝑterito. habēte tñ tractū de futuro, q; quātum ad futura nō finit morte dñi. vt. ff. de insti. l. si qs mācipīs. §. si impubes. ⁊. §. certe eius. ergo ⁊c. Sol. dicūt quidā q; ille. §. intelligit in cōneris, ꝓpter vtilitatē ꝓmiscui vsus. i. cōneri ⁊ cōiuncti cū veteri gestione. ar. ff. de neg. gest. l. eū actū. ⁊. l. at qui natura. §. Scevola. ⁊. l. nā ⁊ Seruius. §. si viuo titio. rōne esse cōneritatis cōsequentia trahūtur ad suū principium. argu. ff. de mino. l, denicq; §. Scio. Alij dicunt [a] q; illud est propter cōtinuatam[b] voluntatē. q; filius perseuerauit in volūtate patris. q; ꝓsumitur vtēdo eodem institore. que sol. in se est no. quia est in arg. quod societas que est cū patre, que finitur morte, si ijdem institoribus vtitur filius cum socio patris sicut prius: q; non intelligatur societas cū filio reuocata. ⁊ etiam cū pupillo, si habeat tutorē. ⁊ interueniat talis patiētia. ⁊ si tu dicis, tutor non pōt authoriari nisi loquat. vt. ff. de reg. iur. l. vbi nō voce. ⁊. ff. de autho. tuto. l. in si. ℟ ñ. illud est verū in actionib⁹ expressis: sec⁹ in tacitis. argu. ff. de legi. l. de quib⁹. ⁊ istud est (vt credo) verum. arg. ff. insti. l. in cū. si dñs. tñ licet hoc sit verū in se, tñ non est respōsum ad. §. si impubes. in ver. certe eius cōtractus: q; ibi ante aditā hereditatē nemo est q; cōsentiat, ⁊ tñ mandatū durat. ⁊ ideo Pet. doc. subtilis in solutione contrarij dicit aliter, vez q; in. §. si ĩnpubes. etiam respectu tractatus de futuro res nō est integra. vñ dicit considerandum. quod aut mādatum est vniuersale, aut generale aut ad speciem. primo casu statim cū est aliquid ceptum, non intelligitur res integra. ⁊ est rō. q; vniuersale vna voce ⁊ significatione totū complectitur. ⁊ quiparat totū vniuersale toto integrali. vnde vbicūq; aliquid tangitur, totū tangi videtur. argu. ff. de acqui. pos. l. possideri. §. i. ⁊. ff. de fur. l. vulgaris. sicut est in institore. nā institor hz nomen a iure ciuili impositū ad vniuersaliter significandus. hinc est q; sufficit dicere: facio te institorē meū, ⁊ videris vniuersaliter impositus ad omnes ciuiles actus, quibus ego vti solebam: vt. ff. q; cū eo. l. §. ⁊ ideo propie ad vnū actum non est institor. [c] quia vnus actus nō est vniuersitas. quapropter dat̃ vtilis institoria. nō directa. vt. ff. de neg. gest. l. liberto vel amico. Scēdo casu q; mandatū est generale, ⁊ tūc in his que habent ordinē de futuro solutur mandatū. q; res mandata est integra. verbi gratia. constituo quendam generalem procuratorem. genus enim est q; ꝓ per suas species dinumeratur. ⁊ in qualibet specie repræsentatur. vnde nomē generis non est ꝓpnie nomē collectiū. q; non staret in vno. ar. de le. §. l. peculium. §. quadrige. et talia nomina generalia non habent certū significatū a iure: vñ procurator qualis non pōt prozūpere ad obligatinos actus sine libera. vt. ff. de peculio. l. quā Tuberonis. §. alia. Itē si mādatū procuratori fit ad speciem, datur directa mādati. non sicut in institoria vtilis. ex quo apparet q; mandatū generale non dicitur mandatū ad vniuersitatem [4] ⁊ ideo in singulas species diuidi potest. ¶ Tertiū mēbruz est de mādato speciali. vbi non est dubiū q; re integra finit mādatū. vt hic. [d] in Petr. ⁊ ex hoc infert. Petr. q; vbi mandatur iurisdictio [d] vniuersitatis causarū: cepta vna causa. fit iurisdictio perpetua quo ad omnes causas. sed in hoc male dicit. quia refert inter mandatū domini. ⁊ mandatum quod fit obtentu officij. nam in mādato domini loquitur. §. si impubes. q; mandatum est perpetuum. sed quādo mādatum constat ratione officij. finitur mandatum morte mādantis in his que non sunt inchoata. vt legit ⁊ notatur, in. c. ne aliqui. de primi legis. libro. vj. vbi omnino videas. dictū Petri posset substentari in mādato regis, vel alterius domini temporalis, qui iurisdictionem transmitteret ad posteriores. argu. c. licet extra. de voto. ¶ Quarto oppo, quod mandatum non finiatur [e] morte, vnde videtur obsta. ff. mandati. l. si vero non remunerandi. §. finali. cū. l. sequenti. Solutio mandatum confertur in vita. ⁊ tunc finitur morte. hic autem cōfertur post mortē, ⁊ tunc non finitur morte, vt dicit glos. hic. sed ista sol. videtur falsa quo ad vtrunq; membrum, nā. l. est expressa quod quādo confertur in vita, non finitur morte. vt. ff. de acquirēda possessio. l. funci. §. Item si amicus. siue sit mandatum directum ad procuratorem, siue ad nuncium. vt ibi expresse no. Solu. dicit glos. in dicta. l. secunda. §. sed si quis. ff. de donatio. q; aut mādatuz est ex necessitate precedentis contractus, vel alterius ordinatiōis. ⁊ tunc non finitur morte, aut est mandatum simpliciter voluntarium. ⁊ tunc finit morte. vt hic. Sed contra istam solutionem immeditate opponit [f]. nam certum est quod Papa nō facit alicui gratiam de necessitate: sed ex mera liberalitate. tamen si ista gratia mādat̃ executori, q; eā exequatur non finit mandatum morte pape, licet secus esset si dirigeretur collatori, ⁊ nō mero executori, vt in capit. si super gratia. de officio de aliquam necessariam obligationē vt ad satisf. in. sol. tale mandatum nō finitur morte domini. vt notat Bartolus. in. d. l. si defunctus. hic alleg.

[a] ¶ Alij dicunt. Nota. quod authoritas tacite ponitur. vide Bald. in l. potuit. ad finē. C. de iure deliberan. ⁊ quod not. in. l. ij. ff. solu. matri. ⁊ in. l. post mortē. ff. ō adop. ⁊ sic videtur societas renouata. vide ter. in. §. Item societate in tit. de pac. cōstan. ⁊ ibi Bal. dicit quod nō videtur renouata liga finito tempore: licet mutuos fauores sibi tribuant ꝓfederati vtō ibi. §. pulchre loquitur. vtō qō no. idem Bald. ī l. etiam. §. de iure do. Et in tractatu de duob⁹ fratribus. prope fin. vbi videtur senti re idem quod hic vide Sal. hic. qui sequitur hanc doctrinam Bal. vide Paulum de castro consilio. cccxxvij. vbi dicit quod societas videtur renouata, si interueniat aliqs actus puta communicatio lucrorum. vide ibi per eum. Ego consului apud Rhegium. quidā post finitam societatē retinuerat capitale per magnū tēpus, ⁊ erant fratres. ⁊ erat maximum capitale. v. milium librarum ⁊ vltrà. consului quod videbatur renouata societas. Bald. in. l. si patruus. §. com. vtri iusq; iu. idem dicit quod hic. ⁊ ibi sequitur Sal. And. Barba.

[b] ¶ Continuatam. Adde quod not. Bald. in. l. si patruus. ⁊ vlt. col. §. cō. vtri iu. ⁊ Bar. in auf. ex testō, ad fi. §. de colla. ⁊ ad hoc facit. l. planc. la. §. ff. ꝓ soc. intelligēdo eā, put intellexit Bar. in. l. cū duobus. §. Papinianus. eod. ti. ꝓ so. in societate tacita. ⁊ idē Bar. in. l. societas. §. hitur. eo. titu.

[c] ¶ Institor. Adde no. per Bar. in. l. si institorem. ff. si cer. pet.

[d] ¶ Iurisdictio. Vide p Bal. in. l. ⁊ q. ff. de iur. om. Jo. de imo. in. ij. §. sed si qs. ff. de dona. ⁊ ibi tenet opi. Pe. ⁊ Bar. sed ipsemet in. c. licet vndicq; de offi. dele. tenet opi. quam hic tenet Bal.

[e] ¶ Finiatur. Vide. §. proxi. verū. denuo statim. ⁊ seq.

[f] ¶ Opponit. Adde Bal. in. l. si. in. §. col. ff. de cōstitu. prin. ⁊ in. l. hnmamm. in fi. §. de legi. cum concor.

[g] ¶ Sed cōtra hoc. Ex hoc videt q; eā dotis sit causa pia. Ludo. ro. in. l. ij. ff. sol. ma. tenet q; fauore dotis mandatum morte mandātis nō finitur re integra. alleg. no. p Bald. hic. ⁊ in. d. l. si ego. ⁊ vide q; not. Bal. in. l. sicut. §. de act. ⁊ obli. ⁊ ad Bal. hic adde Bal. in auf. si mulier. in vlt. col. §. de sacrosan. eccle.

[h] ¶ Mandatum. Adde Bal. in. l. sicut. in fi. §. de act. ⁊ oblig.

[i] ¶ Denuo. Vide. §. in precedentibus. in ver. iiij. oppo.

a ¶ Speciale. Addō bar. i. l. si p eplam. ff. de acqui. here.

b ¶ Inn. In. c. dilecti. considera bñ verba Inn. qz nō videt hoc velle.

c ¶ Rō specialitatis. Adde qd no. Bart. i. l. j. §. fi. i. fi. ff. ō ope. no. nū. z idē dt Bal. in. l. j. j. de cōfel. vbi all. glo. in. c. presenti. de offi. ordi. i. vj.

d ¶ Usufructuarijs. No. q plati equiparātur vsufructuarijs. z viō glo. in. c. pstenti. ō offi. ord. i. vj. z in c. ex literis. ō pigno. An. Barb.

e ¶ Sapiētes. Adde q ī fi. no. bar. in. l. z qz. ff. ō iur. om. iu. in ver. que ro vlterius.

f ¶ Primo quero. Uiō Bar. in. l. cū quis hic alleg. ¶ Res integra. De hoc per gl. z Bar. i. d. l. z qz. ff. de iurisd. om. iud. et vide que dicta sunt. s.

h Sz quare. Uide plene. i dicta. II l. z quia.

i ¶ Reuocatio. Diri. in. l. j. in fi. & in x. intimari. s. de satisdā. Eller.

k ¶ Nunciō. Diri a in. d. l. j. in fi. i ver. intima. ff. de satisdam.

l ¶ Bñficialib⁹. Uide. j. prori.

m ¶ Judice. Addō qd no. Bal. i. l. j. s. vt li. pē. z latiō i. l. b fallō. j. ō fur. Lu. c ro. i. l. more. in vlt. col. ff. de iurisdic. d om. iud.

n ¶ Incipiat agere. Si iudex reuocatus incipit agere añq sit cognita sua reuocatio. viō Bar. i. l. falsus. p. co. j. de fur. domū. Basp. de cal. cōsi. de offi. le. vide. d. Ant. z ibi. diri. i c. ceterū. de reseri. Inn. in. c. cū contingat. eodē titu. And. Barba.

o ¶ Caudita. Addō c. ex cōquestiōe. ō resti. spo. z viō q e no. Bar. in. l. ea q C. ō tēpo. i integ. rel. Pet. z Bal. i l. falsus. j. de furtis.

9 dati. quia mandat fieri post mortem. tunc nō finitur morte, sed incipit in morte. ¶ Sed cōtra istud immediate op. nā lege caueē q si qs mādauit sibi cōstrui sepulchrū. z dat etiā pecuniā, p cōstructura, z ille nō cōstruit, datur actio de dolo ad interesse heredis, vl officio iudicis compellit ad construendū sepulchrū: vt. ff. de religiosis. l. at si quis. §. fi cui. ergo non durat mandatū. qz ageretur mandati. Rñ. gl. q aut tale quid mandat, q nō pōt fieri in vita. z ita loquitur ibi aut potest fieri in vita z logtur. l. si ego. §. fi. Ly. ōt q ibi nō fuit mādatū. qz nō gratuitū, cū esset pecunia data: sz fuit Sctō innosa tus do vt facias. Addō. z dicas q ibi fuit tale factū, qd estimationē nō recipit. z qd fieri ppie nō interest mādantis: z ideo recurrit ad remedium extraordinariū: qz actio mādati cessat: vt ff. man. l. si remunerandi. §. si tibi. ¶ Ulteriō opp. certū est q in donatione cā mortis vertit cōsideratio z mentio mortis: vt. ff. de do. causa mor. l. Seia. z tñ mādatū ordinatū ad huiusmodi donationē finit morte: vt. ff. de le. j. l. cū pater. §. Denio. Sol. ibi loquit in actu participante duas naturas. l. vite z mortis: vt no. ff. ō do. prete. l. j. z ibi eligit media via, distinguendo inter scientiam z ignorantiā. vt ibi patet. ¶ Itē op. q mādata nō finiantur morte: vt. ff. de do. inter vir. z vxo. l. j. interim. §. si vxor. So. ibi mādator viuebat. licet donator nō viueret: z sic nō ob. ¶ Itē op. ad idē de. l. Publia. i pn. ff. depo. Sol. ibi nō fuit mandatū, sed dpositū. Itē opp. ff. de dona. l. hoc iure. §. fi quis dederit. Sol. ibi nō fuit. mādatū, sz donatio sub modo. Itē opp. d. l. Illā. j. de dona. So. ibi loquit in procuratore in rē suam qui habet loco dñi hic in nudo mandato. Sed contra istā sol. op. z videt q idem sit in procuratore in rem suā: vt. s. de act. z obli. l. j. Sol. ibi mādans decessit sine herede vnde nō potest per mandatarium replentari. z dic vt ibi. ¶ Nūc venio ad fm. de re nō integra: z videtur q etiam re non integra finiatur mandatū. vnde videtur ob. c. vlt. de procu. in cle. vbi dicit quod procu. cōstitutus a prelato mortuo, etiā lit. conte. definit esse pcu. z licet esse factus domiō instantie. desinit esse dñs. Sol. ibi spāle in procu. cōstituto a prelatis ecclesiarū. secus si esset ꝓstitutus ab administrationibus ciuitatū: qz re nō integra durat eorū mādatū: licet expiret mandātis officium. verbi gratia. Jn ista ciuitate sunt qnq; habētes arbitrium. ex illo arbitrio faciūt quēdam syndicum: nam si eorū arbitriū expirat re integra expirat eorū mādatū: secō si re nō integra. vt no. Inn.b in. c. delicti. ō fo. cōp. ¶ Dicet aliquis. q̄ est ratio specialitatis in rectoribus ecclesiarū? Rñ. quod rectores ecclesiarum equiparātur vsufructuarijs: z in hoc vsufru. fundatur mandatū, vnde extincto vsufructu, expirat mādatū. vt. ff. loc. l. si quis domum §. j. Sed administratores ciuitatum nō faciūt pcuratorē, vel syndictū respectu alicuius vsufructus, qui eis insit, sed tantum repsentando rēpu. ¶ Quid ergo dicemus in officialibus. quibus succedūt officiales eiusdē ptātis, vt in prioribus, z ancianis: nunquid syndicus expirat finito tēpore constituentiū? certe hic videtur dicendum qd non: qz hic syndicus est potius ꝓstitut⁹ ab officio q̄ a personis, z officiū semp est. sicut dicimus in syndico constituto a collegio. sed vbi cōstituentes non faciunt collegium, tunc eorum officiū funditus expirat, nec est amplius in rerū natura. arg. extra de preben. c. dilecto. z q no. Inno. in. c. fin. ne prelati vices suas. ¶ Ex pdictis apparet q si sapientes[e] studū qui nō faciunt collegiū, facerent syndicum ad presentandū electionem doctoribus: licet hoc faciant nomine cōmunitatis, tamen si res est integra, expirato eorum officio, expirat mandatum. arg. ff. de acq. here. l. si per epistolam. z not. p Bul. in. d. l. si quis

14 mancipijs. §. si impubes. ¶ Modo venio ad questiones. z primo quero. si procu. mutat modes in deterius, an statim sit reuocatū mādatū? R ñ. sic. vt. ff. de iol. l. cum quis. in prin. nam superueniens causa reuocandi mandatū habetur pro tacita reuocatiōe. ex est no. eo. tit. l. si cum Cornelius. Idē dico si mutauit statū incōpatibilē mandato, vel in quo dominus minus possit quam prius: vt. ff. si cert. pe. l. eius qui in prouincia. ¶ Et adde q sex sunt cause finiendi mandatum. prima est mandati reuocatio: vt. ff. mand. l. si mandassem. Secunda est volūtatis extinctio. vt hic. Tertia est status mutatio: vt. l. eiō qui. Quarta est noue cause emersio. vt. l. si cum Corneliō. Quinta est doli cōmissio: vt. ff. e. l. creditor. §. Lucio. Sexta est iudicis interdictio, z istud est mirabile. q qñ Judex videt se contemni a procuratore absentis, potest Judex absenti consulere, interdicēdo ei officiū pcuratoris, ne deinceps dominus absens propter suā cōtumaciā dāno afficiatur. vt. s. de procu. l. eū qui res agit heredū. qui tex.

15 nō est alibi. ¶ Secō q̄rit. qñ dr res integra: Rñ. in iudicijs do

g nec procurator fit factus dñs, vel quasi dñs litis. q est in procuratore actoris per lit. conte. vel quasi. in procuratore autem rel. per satisdationem a se interpositā. vt. ff. de procu. l. Titiō. in negotijs autem dicitur res integra anteq negotiū sit positum in aliquo ordine consumptū, alias secō si negotium positum sit in aliquo ordine cōsumptū: vt. l. si pecuniā. in princi. ff. de cendi. ob causam. Sed quare

h [b] in procuratore requiritur litis conte. vel quasi, sed non in iudice: vt in. c. gratū. de offi. dele. Rñ. quia in iudice per lit. contest. non augetur effectus. z semper posset reuocari. vt. ff. de iudi. l. iudicium

16 soluitur. ¶ Tertio q̄rit. nunqd sit necesse quod reuocatio per

i ueniat in notitiā eiō cuius interest: Ly. hic ponit opi. Dy. Jac. de are. z Pet. residet in Petro. tanq in firma petra. fm eū sic dicens: aut loqmur de reuocatiōis effectu inter gestorē z dñm, aut inter gestorē z Jhentē secum. primo casu nō preiudicatur procuratori igno

k ti: vt. ff. e. l. si mandassem. secūdo casu aut interuenit vt nunti[k] z nō est necessaria certificatio, qz nihil agit cum ipso. sed per ipsum in persona dñi, cū ergo dñs est inuitus, ergo nec cōtrahit, nec dispōnit aliquid. vt. ff. de manu. vin. l. si pater. aut interuenit tāq pcu. z sic tāq fundator actus q gerit, z tūc aut ad esse actus regrit cōsensus dñi, vt ad translationē dñij, z nō valet actus: vt. ff. si cert. pet. l. eius qui in prouincia. §. quas. z. ff. de dona. l. ñ. §. si quis donaturus. z arg. ff. de condi. ob causam. l. si pecuniam. §. fi seruum. aut actus non dependet essentialiter a domino, sed a procuratore, sicut est cōtrahere, tūc valet actus. etiā in preiudicium reuocationis. quia habet sua essen

17 tialia. vn. de est actus obligare valens secundū Petr. ¶ Sed contra id quod dicit de nuncio. est gl. or. in. l. j. in fin. ff. de contrahenda emptio. z si dicatur cessat cōsensus, ergo nō valet actus. respō, valet actus nō tam rōne cōsensus, q̄ ratiōe doli: qz ratione doli fingitur

l cōsensus durare. ratio hec est hodie expedita in beneficialib⁹. [l] q si nuncius ad resignandū reuocatur ignorans, vz resignatio beneficij in manu superioris facta: vt in. c. j. de renun. in cle. qd puto verum, si ista reuocatio fuit facta clam: quo casu etiā tabellio debet puniri. q facit instrumentum clandestinū in alterius beneficiū: vt not. extra de fid. instru. c. j. p Jnn. in gl. magna. in ver. Item no. cum officiū tabellionis, z licet opi. Pe. esset vera de rigore. hec debet obtineri de eq

18 tate. ¶ Item cōtra id quid dicit de proc. in translatiōe dñi, videt lex expressa. ff. de publiciana. l. si quis prohibuerit. alias inci. Papii. Sed respondum est quod ibi mandatum transiuerat ad obligationem irreuocabilem: z ideo nō poterat reuocari. qz traditio erat necessaria fieri. ego dico qd aut reuocatio est alteri captiosa. z tūc non tenet reuocatio. non facta notificatione reuocatiōis. argu. ff. ō actio. empti. l. j. in fin. aut talis reuocatio nō est copiosa: sed impedit solū lucrum, non autem minuit patrimonium, z tunc tenet reuocatio: qz non intelligitur tunc fraudari qui nesci. tamen nihil amittit de suo. arguē. ff. que in fraudem credito. l. Idem erit. l. vel ei. z. l. qui autē.

19 cum simi. ¶ Et not. quod Pet. ex sua theorica infert ad ꝗstio. de

m iudice[m] reuocato antequā incipiat agere.[n] quod licet ei nō sit inti

n mata reuocatio, tamen processus est nullus, qz debet fundare in radice voluntatis eius q delegat, que voluntas nō est hic, z subdit q iurisdictio aufertur, z queritur ignorāti: vt. ff. de iudi. l. cū furiosus. z exclamat cōtra Canonistas. dicēs quod errorem eorum qui tenēt oppositū seruent in suo foro: sed certe cōtra clamorē opus est declamare: quia ipse etiam in hoc non dicit verum, nec loquitur intelligenter, nā de intētiōe pape ꝓcedētis lras est, qd authoritate lrarū

o nil fiat, nisi pnātis his: vt no. Jnno. extra ō resti. spo. c. audita z patet expresse. ff. de acquirē. possessio. l. qui absenti seruo. z extra de cōcef. preben. c. j. §. ex parte vero. lib. vj. ¶ Similiter cum Papa reuocet[o] literas, de intentione sua est quod authoritate reuocatoriarū nō debeat abstinere ante presentationē. nam cū iurisdictio apud ignorantem sit ligata antequam recipiat literas mandati: quia ignorans nō pōt pcedere ex aio, q requirit in iudice: vt. ff. de arb. l. quale. z. l. penul. ff. de eo qui p tut. z eodē modo iurisdictio sit libera anteq cōstet de reuocatione, manifestum est tenere pcessum. Nec obstat qd dicit Petr. q iste processus fundat in voluntate z authoritate delegantis

legantis de authoritate, concedo. Iz de voluntate falsum est natura-
liter ciuili rōne, naturaliter enim delegat⁹ hz propriū velle ⁊ nolle. Iz
cū sit instrū ⁊ organū delegātis q̄ tū ad prātē, tū q̄ tū ad volūtatē
est agens per intellectū sui, ⁊ nō alterius, als sequeret q̄ ab ei⁹ sen-
tentia nō posset appellari ad delegātē, q̄ est falsum: vt. ff. qs ⁊ a quo
2 ap̄ſit. l. i. ¶ † Quarto querit, qū debeat reuocatio mādati i notitiā
deuenire, cui sit intimādū, an sufficiat q̄ peruenīat ad notitiā, pcu. an
ver sit necesse q̄ veniat ad notitiā eorū qui sunt Scturi cū ipso: dicit
Pet. q̄ aut Sctus celebrat cū procuratore eius contēplatione, ⁊ tūc
sufficit certiorari pcuratorē, q̄ Zhēs fecū eū solū intēdebat obligare
vt. ff. q̄ iussu. l. i. §. sed si ego. aut Sct⁹ celebrat ꝓ cōplatione dñi negotio
rū, ⁊ tūc nō sufficit intimari procuratori: sed oportz intimari Scturo cū
ipso: vt. ff. ō instit. l. sed ⁊ si pupillus. §. proscribere. ¶ Sed Canonīste
distinguūt, q̄ aut loquimur i iudicijs, aut in Sctibus, aut alijs actio
nibus extraiudicialib⁹. primo casu dic. vt. ff. ō pcu. l. si procuratorē ab
sentē. ⁊ i. l. i. §. ō satis. secō casu dicūt q̄ sufficit intimari soli pcurato
ri. ⁊ hoc p tex. d. c. j. de renū. in cle. in ver. ad ipsius. ⁊ ibi no. in gl. que
incipit. planū est. ¶ Tu dic q̄ aut est certa psona, cui pt notificari,
de cuius preiudicio tractat. ⁊ tunc sibi est notificandū in genere, edi-
cta pponedo, facēdo fieri bānūnēta: ⁊ alia per q̄ possint verisimiliter
in oīm notitiā puenire. vt. d. §. pscribere. fm Bar. q̄ ita no. ff. de iol.
l. qui hoiem. §. si titū. Nō ob. dcīm. c. j. q̄ ibi in hoc est ſpāle in pmuta
tione bīficiorū ecclesiastico: nū. ista aūt edicta debēt poni in frequenta-
tiorib⁹ locis ciuitatū. tex. est sing. in. l. Iubem⁹. §. de defen. ci. ¶ Sz
hic ineidēter ª q̄ro. si mādatum est maleficiū vel datū est cōsiliū, quo
poterit reuocari, ⁊ cui debeat intimari, nā periculū est si intimēt ei
de cui⁹ morte tractat: Rū. intimādū est sibi. tū psona nō est nomi-
nada: vt no. Jnn. extra. ō homi. c. ad audictiā. de filio aūt q̄ est mē
tū ipsum quo poterit istud cōsiliū reuocari, cū iā ītū sedeat i aio:
Rū. satis est dissuadere, in q̄ tū dissuaderi pōt, nec amodo ꝓsulēs te
nētur, si delinquat. vt ibi p Jnn. Tene menti. ¶ Ultimo q̄ro. vtrum
b indistinctio ᵇ hēat locū, aut res est integra, aut non: hz locū si mo-
ri pcurator. sicut hz locum si moritur dñs, ⁊ videtur q̄ indistincte
mandatū finiat: q̄ mandatū fit propter industriā pcuratoris. ergo
morte ei⁹ finit. vt. ff. e. l. mādatū distrahendo: seruorū. ⁊. ff. de cu. fu.
ceu⁹ bonis. Jn Triū videt. ff. de neg. gest. l. nā ⁊ Seruius. §. si viuo.
Sol. i iudicijs indistincte finit: in negotijs autē comprīte habenti
bus transit ad heredē, vt gesta perficiat, nō vt noua inchoet: vt. d. §. si
viuo. ⁊. ff. de iudi. l. tam ex contractibus. in fi.

Interesse si desinat, an desinat cōpetere actio: pro hoc ad partem affirmatiuam vsq̄ ibi, huic autem bzocardo ⁊c. 2. 3. 4. 5.

Obligatio si peruenīat ad casum a quo incipere nō potuit, an vitiet: Dos si soluta sit mulieri cōstāte matrimonio, eo quod vir vergebat ad inopiam. si vir redeat ad pinguiorē fortunam, an recuperet veterem administrationem dotis:

¶ Lex decima sexta.

D comparandas.

Si mandatū non impleat, ad interesse agitur. h. d. ¶ Aduerte. Doc. tranctant hic latis vtilē materiā, ⁊ nō negligendā, licet transeant per viā brocardi. tū q̄ in ea pendet intellectus multarū notabiliū legū: ideo eam
1 pertractabo q̄ breuius potero, premittēs talē titulū questiōis † vtrū si desinit interesse, desinat actio cōpetere: ⁊ videt q̄ sic. Primo per rōnē. cēdo p casum multarū legū: rō eīs est talis. quotiescūq̄ obligatio deducit ad casum a quo nō pōt incipere, euanescit. ff. ō fideiusso. l. Titani⁹. §. sed cū duo. ⁊. §. de pac. l. ex cōuentiōe. sed statim cū desinit interesse, obligatio deducit ad casum a quo nō pōt incipere obligatio ad interesse ꝓpter implicitatē Sdictiōis: ergo desinit actio cōpetere. Preterea hoc probat, nā lege cauet q̄ si ego suscepi mandatū de re emēda, puta ō emēdo Sticho, qui valebat. x. ⁊ mādatū fuit q̄ ō ego emerē p quinq̄, ⁊ cū possem, nō emi. cepi i q̄nq̄ teneri. q̄ si Stichus est mortu⁹, ⁊ sic desinit interesse, ego sum liberat⁹. Jtē si mandator emit, ⁊ nō ego, factū supueniens me excusat: vt. ff. e. l. si pcurator. §. mādati. Preterea lege cauetur q̄ ille q̄ alienat rem cā mutādi iudicij, tenet ad interesse, tū si post obligationē cōmissam res desinat esse, liberat: vt. ff. de alie. iud. mu. cā fac. l. non solū. §. pe. Preterea lege cauetur q̄ si quis post alienationē incidit in obligationē, liberat redimēdo rē. ⁊ in pristinū statū reducēdo. q̄ desinit interesse: vt. ff. de alt. in. mu. cā fac. l. ex hoc edicto. §. sigs. ¶ Jtē. l. ōt in actione noxali, q̄ ille q̄ alienat dolo malo, tenetur ac si possideret, tū si res perijs. q̄
2 desinit interesse, nō tenet: vt. ff. ō noxa. l. electio. §. si is. ¶ † Preterea dicit lex, q̄ si locator nauis cōmisit culpā, q̄ extraxit mercē ō nauī, ⁊ mi sit in scaphā, que periit: ⁊ sic fuit cōmissa obligatio: si tū i cadē nauigatiōe nauis iubmersa est. q̄ desinit interesse, finita est obligatio. vt ff. ad. l. rho. de iac. l. si vehenda. §. Idē iuris. ⁊ hoc etiam habem⁹ in simili. dicit lex q̄ si vir non reficit rem dotalem, puta molendinū, tenetur ratione culpe, tamen si postea emersit causa que ostendit nihil interesse, puta quia predones destruxerunt, non cōpetit actio, vt. ff.
3 de ūpen. in re, do. l. ⁊ in totum. ¶ † Preterea hoc habeamus etiam in maleficijs, dicit lex q̄ fur liberat cōdictione furtiua. si desinit interesse: vt. ff. de fur. l. si qs vxori. §. fin. Jtē liberat qs ab interdicto q̄ vi aut clam. eadē rōne, puta destruxi domū vicini ne ignis ad me pueniret, fatue feci authoritate, ppria, si iudicē adire poterā, sum obligat⁹. tū si apparet q̄ ignis idē effecisset, nō teneor. vt. ff. q̄ vi aut clā. l. si alius. §. si tū. Preterea hoc probat. q̄ deficitē materia. i. interesse: ergo deficit actio. cū materia sit subiectū obligationis: vt. ff. de ꝓ. ob. l. si ex legati. ⁊. ff. ō leg. j. l. cū res. Iz si deficit materia. i. itere, ergo desinit actio.
4 ¶ † Preterea cū queritur, an si res peruenīat ad casum a quo nō potuit icipere, vitiet. Nlos distinguim⁹ inter causas fiēdi, ⁊ causas essendi. nā cāe fiēdi nō resoluūt factū cāe essendi sic, nā in causis fiēdi sufficit instās tpis, in quo cōpleat effectū. sed cause essendi sunt succedanee. ⁊ semp effect⁹ dependet ab eis: vt. ff. de verb. ob. l. existimo. ⁊. l. pluribus. §. ⁊ si placeat. ⁊. l. si a sub vna. §. si qs viā. cū ergo i obligatiōe ad interesse, tpm interesse sit cā materialis, a qua obligatio suscētat: ergo eo ōficiēte, expirat actio, ⁊ rō finalis agendi. Preterea hoc nos habemus in actiōib⁹ in rē scriptis: vt. ff. ad exhi. l. tigni. §. si. ⁊ multe alie leges pnt ad hāc partē inducī. Sz i oppositū arguit sic. obligatio formata ad interesse, fundat sup q̄titate: Iz gen⁹ perire nō pōt: vt. §. si cer. pet. l. incēdiū. ergo actio pseuerat. Preterea lege cauet q̄ si qs non steriit in iudicio, nō liberat: Iz ōsinat interesse, q̄ ius metimur ex interesse certi ⁊ determinati tpis, nō ex interesse certi, q̄cūq̄ itererit, vt. ff. si qs cau. l. qui autē. §. Illud. Preterea tractus futuri temporis nō q̄ideratur in obligatiōe iā genita, ⁊ p̄cisa. vt habem⁹ in eo q rōnes nō edit: vt. ff. de edē. l. vbi. §. Js aūt. huc accedit id q̄ dicimus
b in actiōe furti. q̄ Iz desinat interesse, nō desinit actio cōpetere: vt. ff. de fur. l. inter oēs. in pri. ⁊ in actione serui corrupti. ff. de ser. cor. l. doli. §. fi. ⁊ in act. legis agl. l. Jta vulnerat⁹. ff. ad. l. aq. ⁊. l. stichū aut pāphilū. ⁊ gnaliter in omnibus maleficijs: vt. ff. de actio. ⁊ obliga. l. quecunq̄.
5 ¶ † Et q̄ multi multa dixerūt sup dissoluenda nodositate istarū legū que videntur inuicē contrariari. primo referā Dy. qui secundum c quod hic recitat Cyn. ita distinguit. nam aut casus propter quem desinit interesse respicit actionē nascituram, ⁊ tūc excusat: vt. d. l. ⁊ in totum. Jtem si respicit actionem nascentem, q̄ adhuc intentari non potest: vt. d. l. si vehenda. §. Idē iuris. aut respicit actionem iam efficaciter natam: ⁊ tunc, aut desinit interesse culpa actoris, vel mixta culpa actoris ⁊ rei, ⁊ nō cōpetit actio. ff. de eo per quem factum est. l. fin. §. sed si stipulator. aut desinit interesse per casum, ⁊ tunc aut actio ad interesse subrogat loco actionis que erat peritura, tunc perit actio subrogata: vt dicta. l. electio. §. si is. vbi tex. assignat istā rationē: aut non subrogatur loco alterius actionis, ⁊ tunc non desinit actio competere: vt dicta. l. inter oēs. ff. de fur. ¶ Ista distinctio potius respicit casus quam rationes casuum, nec est omnino perfecta: q̄ non dicit quid iuris quando desinit interesse facto rei, quo casu non contingit liberatio: vt. ff. de cōdictio. furti. l. siue manifestus. §. tādiu. ⁊. l. ⁊ ideo. Jtem nō considerauit intrinsecus medullam rōnis. l. ⁊ in totū. ff. de impē. nā ibi ideo est: q̄ nō solum desinit agentis interesse, sed incipit eius interesse fcm nō esse: q̄ si vir ibi ipēdisset repetereet, nō obstāte cau. vñ ibi mulieris iterest ibi impensum nō fuisse, merito non objcit culpā, ex qua lucrū sentit, hāc rationem ponit ibi Pet. Jtem in. l. si vehenda. §. Idem iuris. debemus aliter subtilizare: nam aut culpa dependet a casu, ⁊ tunc sicut casu nascitur, ita casu purgatur obligatio. ⁊ ita ibi loquitur. verbi gratia. quod in ūnmittente merces in scaphā fuerit culpa, hoc nō apparet nisi scapha

¶ Incidenter. Adde Bar. in. l. sed ⁊ si vnius. §. si mādato. ad fine. ff. de iniurijs.

¶ Distictio. Vide Cy. hic.

¶ Desinit interesse. Vide p Bar. in. l. q autē. §. Illud. ff. si qs cautionibus.

salua puenisset ad portũ.ergo culpa depẽdet a casu:ñ vero casus depẽdet a culpa.tũc nisi p casum diuersum purgaret culpa,obligatio durat,ꝛ per hoc etiã ptz intellectus.d.l.si aliq̃.§. si tñ.quod vi aut clã.q̃ ibi culpa veniebat detegẽda p casum.vñ si res erat eodẽ mõ peritura.fingitur culpa nõ fuisset cõmissum ex nunc prout ex tũc. ¶ Pe.vero de bel.quẽ Ly.collaudat magis,ꝛ eũ prefert Dy.et hic.ꝛ.§.l.pri.ꝛ vbicũq̃ logt ĩ materia subtili,sic distinguit aut ꝓpter factũ supueniẽs desinit interesse in presenti,sed non in preterito:ꝛ tũc durat obligatio.huic dicto talis ꝓt addi rõ,q̃ certq̃ obligationis statq̃ q fuit in exordio mutari nõ dz vt.ff.de verb.ob.l.insulã intra bẽ.fũ.aut desinit interesse tam in presenti q̃ retro,ꝛ tũc aut ꝓpter culpã actoris,aut sui ꝛ actoris:ꝛ ꝺsinit actio ꝓpetere.vt.d.l.sigs vxori.§.fi.Aduerte ĩ hoc deficit Pet.nã interdũ intereẽ est cã obligatiõis formãde ad merã penã,vt in furto,et tac nõ deficit actio.vt.d.l.Inter oẽs.Interdũ est cã obligatiõis materiãde:vt ĩ ꝑdi fur.ꝛ tũc deficit actio:vt no.l.d.l.si qs vxori.§.fi.aut desinit intereẽ p casum,vel p factũ tertij,q̃ p casu reputat,ꝛ tũc aut obligatio erat radicata ĩ cõmutabilit,aut nõ:si qdẽ erat obl̃o ꝓmutabilis,casus excusat.d.l.nõ solũ.§.hec actio.si vero erat radicata obl̃o incõmutabiliter, tũc dicit Pe.qõ aut erat radicata ꝓpẽ ꝓtẽptũ iudicis ꝛ aduersarij,ꝛ tũc ꝓpẽ vigorẽ iudicij seruãdũ nõ desinit actio ꝓpetere:vt.d.l.vbi.ꝛ.l.qui autẽ.aut ꝓpter cõtẽptũ soli̇q̃ ptis:ꝛ tunc desinit actio cõpetere:vt.d.l.tigni.§.fi.ad exhibẽ.Pe. ꝺt q̃ illa.l.tigni.parũ facit.q̃ ibi intereẽ depẽdebat a specie:ꝛ iõ nũmirũ si debitor liberat. ar.ff.loca.l.in naue Saufelli.ꝛ.ff.de euic.l.si seruum.de edil.edi.l.si hoiem.ꝛ iõ tu cõsidera,qõ aut casus supueniens destruit radicẽ obstaticnis,vel pcessum ei?,ꝛ tũc desinit actio cõpetere:aut nõ destruit radicẽ obligationis,nec pcessuz obligatiõis:ꝛ tũc desinit actio ꝓpetere. quo ergo cognoscã vtrũ destruat radicẽ vl̃ pcessum obligatiõis vel nõ:R ñ.qñ nõ interest agẽtis fcm̃ fuisse retro,vl̃ medio tpe,tũc respicit initiũ,vel pcessum.Si aũt desinat interesse nũc vt nũc,sed nõ vt tũc:vt q̃ obl̃o erat ꝓmissa,nõ ꝓpter rẽ,ꝫ ꝓpter fcm̃:tunc nõ destruit obligationis principiũ,neq̃ pcessum,tũ iterdũ velat ipsum,vñ qñ casus supeueniẽs velat obligationẽ,ibi nõ põt efficaciter agi:vt.d.l.si aliq̃.§.si tñ.ꝛ idẽ agit. ¶ Huic ãt brocardo annexũ est illd,an si obligatio puenit ad casuz a quo nõ,pt incipere:vitiẽt.de quo ibi tetigi:ꝛ Bar.ponit in.d.l.plurib?.§.ꝛ si placeat.tñ ĩ solutione Jtij.d.§.ex cõtrario.ĩ insti.de le.vbi dicit q̃ nõ vitiat.ꝛ Dy.ꝛ Bar.dicũt q̃ est ideo, q̃ act.supueniẽs tẽdit ad eundẽ effectum.ego dico q̃ imo ibi est,q̃ casus supueniẽs recipit fauorẽ agẽtis,nõ fauorẽ rei,ꝛ iõ nõ vitiat dispositio.[a] ¶ Et hoc p tãto dico[b] qõ ex sua sol.arguit ad.q.de dote soluta mulieri viro vergẽte ad inopiã:dicit eũ q̃ si vir redeat ad pinguiorẽ fortunã,nõ recuperat veterẽ administrationẽ dotz,nec dñiũ rei dotalis:q̃ diuitie supueniẽtes tẽdũt ad eũdẽ effectu ad quẽ soloꝛ doris,et ad ꝓsulẽdũ mulieri.ergo solutio nõ vitiatur.allegar.gl.j.de iur.dot.l.vbi adhuc.lz Spec.teneat Jtiũ in tit.de do.inter vir.ꝛ vxo. fm eũ tu dic q̃ male loquit ꝓpter dictã theoricã,non p sñã,q̃ cũ casus supueniẽs respiciat fauorẽ mariti,dz aliqd p eo opari.ꝛ ipz quasi in integrũ restituere.ar.j.de sen.pal.l.fi.sec? si ꝓpter mores esset ei iterdicta administratio: nã recuperaret administrationẽ recuperatis moribꝰ.ar.a Jtio sensu.l.si cũ dotẽ.§.si vero dotẽ.ff.sol.mat.facit.ff.ad trebel.l.Imperator.q̃ posset induci pro opi. Pet.ꝛ Bar.

¶ ex decimaseptima.

Salarium. ¶ Nũquid ãba satoꝛ q̃ reuertitur in tertij̃ debetur salarium totius diei,an vero pro rata:vide per Bar.in.l.de diuisione.ff.solu.mat.

¶ ex decimaoctaua.

POst solutionem. ¶ Licet contractꝰ principalis sit strictiuris:accessoꝛꝰ tamẽ potest esse bone fidei.ꝛ venũt vsure.hoc dicit.

¶ ex decimanona.

PRetij. ¶ Vsure illicite non possunt peti,etiã datis pignoribus.h.d.

¶ ex vigesima.

SI contra. ¶ Illicitũ salarium non potest peti, nec etiã sumptus quos in lite improba quis fecit.h.d.Cetera dic vt in glo.Bal.

¶ ex vigesimaprima.

IN re mãdata. ¶ Cõdẽnatus mãdati diretta,ꝛ infamis:q̃ lz qs in re propria sit moderatoꝛ ꝛ arbiter,nõ sic in re aliena. h.d. ¶ No.liberũ arbitriũ cõcessum hominib? in rebus suis.nõ alienis.facit.ff.sol.mat.l.etiã.§.licet. ¶ Not.id q̃ male agit nõ est sine culpa.Cetera vide per te,q̃ sunt clara:ꝛ adde q̃ lz ex contractibus cõdẽnati qũq̃ fiãt infames,tñ ista est minoꝛ q̃ ex maleficijs,ꝛ nõ ita repellit a dignitate secundum Jnn.qui ita eleganter no.extra de accu.c.qualiter ꝛ quando.

a ¶ Vitiat dispositio. Adde quod hec repẽtio non videtur vera. nã ĩ.l.cura.§.deficientiũ.ff.ꝺ mu.ꝛ ho. casus supueniẽs respicit fauorem agẽtis.ꝛ tñ vitiat actũ etc. q̃ cessat ibi rõ Bar.vñ tene cũ Bar. declrãdo q̃ dixi.§.ꝛ dico.q̃ ĩ.§. deficientiũ. casus supueniens respiciebat fauorẽ illius, pro quo fuit gestus actus precedens.

b ¶ Dico.Vide q̃ no.Bald.in.l.si pea.in.viij.q.§. eo.

c ¶ Minoꝛ.No.q̃ minoꝛ ifamia est illa q̃ surgit ex cõtractu,q̃ illa q̃ ex delicto.vid̃ Bar. in.l.q depositũ.§. depositi.facit q̃ volunt idẽ Bal.in.l. reũ.C.de pcurat. dixi in.c.Imperatoꝛũ. de iur.calũ. And.Barb.

a ¶ Et hoc p tãto dico[b] qõ ex sua sol.arguit ad.q.de dote soluta mulieri viro vergẽte ad inopiã:dicit eũ q̃ si vir redeat ad pinguiorẽ fortunã,nõ recuperat veterẽ administrationẽ dotz,nec dñiũ rei dotalis:q̃ diuitie supueniẽtes tẽdũt ad eũdẽ effectu ad quẽ soloꝛ doris,et ad ꝓsulẽdũ mulieri.ergo solutio nõ vitiatur.allegar.gl.j.de iur.dot.l.vbi adhuc.lz Spec.teneat Jtiũ in tit.de do.inter vir.ꝛ vxo. fm eũ tu dic q̃ male loquit ꝓpter dictã theoricã,non p sñã,q̃ cũ casus supueniẽs respiciat fauorẽ mariti,dz aliqd p eo opari.ꝛ ipz quasi in integrũ restituere.ar.j.de sen.pal.l.fi.sec? si ꝓpter mores esset ei iterdicta administratio: nã recuperaret administrationẽ recuperatis moribꝰ.ar.a Jtio sensu.l.si cũ dotẽ.§.si vero dotẽ.ff.sol.mat.facit.ff.ad trebel.l.Imperatoꝛ.q̃ posset induci pro opi. Pet.ꝛ Bar.

b ¶ Et hoc p tãto dico[b] qõ ex sua sol.arguit ad.q.de dote soluta mulieri viro vergẽte ad inopiã:dicit eũ q̃ si vir redeat ad pinguiorẽ fortunã,nõ recuperat veterẽ administrationẽ dotz,nec dñiũ rei dotalis:q̃ diuitie supueniẽtes tẽdũt ad eũdẽ effectu ad quẽ soloꝛ doris,et ad ꝓsulẽdũ mulieri.ergo solutio nõ vitiatur.allegar.gl.j.de iur.dot.l.vbi adhuc.lz Spec.teneat Jtiũ in tit.de do.inter vir.ꝛ vxo. fm eũ tu dic q̃ male loquit ꝓpter dictã theoricã,non p sñã,q̃ cũ casus supueniẽs respiciat fauorẽ mariti,dz aliqd p eo opari.ꝛ ipz quasi in integrũ restituere.ar.j.de sen.pal.l.fi.sec? si ꝓpter mores esset ei iterdicta administratio: nã recuperaret administrationẽ recuperatis moribꝰ.ar.a Jtio sensu.l.si cũ dotẽ.§.si vero dotẽ.ff.sol.mat.facit.ff.ad trebel.l.Imperatoꝛ.q̃ posset induci pro opi. Pet.ꝛ Bar.

1 ¶ Simulatio,qualiter ꝛ quibus rationibus presumitur:
2 Confessio pretij numerati non sufficit ad tollendã presumptionem simulationis.
5 Cessi actionem mihi competentem ex viginti pro quindecim cõtra debitoꝛem meum,qui facultatibus labebatur:ita quod hec actio nõ potuisset pluris ven.an presumatur fraus simulationis:
6 Instrumentum cessionis an requirat titulum.
7 Vendidit mihi quidam fundum alienum,qui sibi debebatur,valẽtem centum pro.lx.cessit mihi actiones quas habebat:nunquid potero in toto vti actionibus:
8 Hereditas si vẽditur minoꝛi pretio quã valeat,an actiones hereditarie poterũt moueri vltra pretium solutum:
9 Donatio,an teneat pro meritis,ꝛ bonis seruitijs,si de ipsis non constat:
10 Et nunquid in consideratione pretij habeatur respectus ad sumptus litis:
11 Cessionis titulus,an debeat contineri in principio instrumenti.12.
13 Bannitus an possit cedere actionẽ suã,presupposito statuto,quod prohibet agere:
14 Creditoꝛ,an dicatur qui habet ius cessum:
15 Rei vendicatio si cui est cessa,an possit eam ex causa vtilis dominij intentare:
16 Actio cessa,si plus valet cessionario quam cedenti,quid erit:
17 Actionem vendens,an possit habere fidem de pretio:
18 Cessio actionis,an possit fieri parte absente:ꝛ nu.19.
20 Actio iniuriarũ,an possit aliquo casu cedi:
21 Cessio an faciat transire priuilegium foꝛi:
22 Cessa rei vendicatione per testamentum, nunquid transeat dominium:
23 Cessio facta clerico a laico an valeat:
24 Cessio an dicatur simulata si pretium fuit numeratum,sed clam restitutum:

¶ ex vigesimasecunda.

PEr diuersas. ¶ Ex parũitate pretij cessio accionum presumitur simulata,ꝛ est inualida nisi vsqz ad concurrentem quantitatem pretij numerati. Fallit in casibus hic expressis,et similibus eandem rationem habentibus. Si autem cessio non fit facta contemplatione pretij,sed ex mera ꝛ pura liberalitate,efficaciter transeunt vtiles actiones secundum tenoꝛem directarum.hoc dicit.notabi. ¶ Et primo premittitur materia legis condende.et vna ratio statuendi.secundo supponit statutum cum alia ratione. tertio dictum in nube declarat,ꝛ explicat.quarto excipit certos casus,ex quibus statutum suum confirmat.quinto ꝛ vltimo determinat quid iuris quando cessio fit liberaliter ex causa donationis secunda ibi.per hanc.tertia ibi.ita tamen.quarta ibi exceptis.quinta ibi.si autem. ¶ In tertu ibi.interpellationes.hec fuit causa que imperatoꝛem excitauit. ¶ In text.ibi inhiantes:hec que cõsideratione principis mouit.ibi cũ certũ causa formalis statuẽdi.sumpta ex pte cedẽtis,sed q̃ nõ est verisile q̃ pro modico velit cedere magna ꝛ indubitata,ergo nec verũ,ergo simulatũ. ¶ Ibi conamẽ inhiberi.ecce statutũ in nube. ¶ Ibi nec enim dubiũ.ecce ratio presumende simulationis ꝛ fraudis ex parte cessionarij: nam si presumitur esse redẽptoꝛ,ergo psumitur cessio facta mala fide,ꝛ sub quadam simulatiõe causa vexandi reũ.hoc etiã patet.j.eo.ver.nulla in perho

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

verbo redemptor. & est ista simulatio quantũ ad animam, qz simulat se habere bonã fidẽ, & nõ habet. quãtũ ad qualitatẽ tituli, qz simulat se habere titulũ iustum ex causa numerationis, & nõ habet: qz qõ est numeratũ, nõ equalet ei qõ est concessum. hoc dico pro tanto. qz Ja. de Arc. dicit q̃ ista lex nõ loquit̃ de simulatiõe, sed solũ de fraude, licet lex sequẽs expresse vtat̃ verbo simulationis: vt. j. l. prox. in. §. si quis autẽ. in ver. donare simulat. & in ver. prefigurata. in ver. Is si voluerit. & in ver. simulata. & in versi. sed cũ hi. & in xbo. colorata. ab illa cõi. l. nõ pot̃ Jac. de Arc. se defendere: sed certe nec ab ista. l. & multum refert inter simulatũ & factũ in fraudẽ: qz simulatũ est ipso iure nullũ, sed istud q̃ fit in fraudẽ debitoris est aliquod: sed obstat exceptio doli, nisi lex procedat vltra annullãdo: & ideo lex. Ab anastasio, fingit simulatũ: vt sit ipso iure nullũ q̃ agitur, & eodem modo intelligit hec. l. alioquin tenet cessio, Is obstaret exceptio: vt. ff. de iurepa. Si libertus minorẽ. & ar. instit. de actio. §. Item si quis in fraudem.

¶ In ter. ibi, solutarũ. ex hoc tex. sumit doc. q̃ nõ sufficit cõfessio pretij numerati, qz propter legis interdictũ plumitur fraudis simulatio. vt. ff. de proba. l. qui testrũ. hoc verũ est. qñ pretium est iniustũ: qz cessio est suspecta: secus aut̃ si pretium sit iustũ, qz tũc non sufficit cõfessio pretij numerati: vbi enim cõtract⁹ ex forma apparet iust⁹, cessat fraudis simulatio, & presumptio, qz presumitur bona fides tã respectu cõtrahentiũ, q̃ eorũ qui contingunt ex cõtractu, & in quos ex vi Jctus defẽdit obligatio arg. ff. de mino. l. intra vtile. §. vendẽtib⁹. fin Hic. de ma. qui dicit q̃ satis intelligitur solutũ, si cedẽs sibi reputat satisfactum. vt. ff. de pig. ac. l. solutũ. §. solutũ. Bar. autẽ dicit q̃ hoc non sit verum. imo requiritur numeratio naturalis fm Jaco. Bu. Ray. & Jac. de bel. in auk. de equa. do. §. i. & ita dicit se cõsuluisse plũs bone memorie. d. Frã. de pi. cum plerisq; alijs doc. ciuitatis perusii. tu dic vt dixi. in. l. ij. ne lic. po. §. & adde q̃ cõsuetudo in plerisq; terris seruat theoricã Hic. de ma. & tũc in talib⁹ locis seruanda est cõsuetudo: qz cõsuetudo pot̃ Jc. pbare, & ipobare. ar. ff. si cert. pe. Verti cõdictio. §. si nõmos. In ter. ibi. exceptis. no. valde has exceptiones. ¶ Et ibi i tex. cohrdes. idẽ dicas iter quoslibet socios. si it cessio occasiõis ex natura societatis: qz ibi est eadẽ rõ. hoc pbat a fortiori sensu litere, ibi, nulla etem tali rõne intercedẽte. vñ literis magis põderat ibi rõnẽ casuũ exceptorũ. q̃ expressionẽ casuũ fm Bar. q̃ verũ credo: qz non videtur omissum, q̃ eadẽ rõne cõcluditur: vt. j. de reuo. do. l. his solis. Sed que est rõ huius ver. q̃ etiã p paucis nũmis pot̃ fieri cessio magne quãtitatis: Rñ. qz nõ nũmi, sed ipsa diuisio reputat pretiũ cedendarũ: si cũ in ipsa diuisione interueniret deceptio vltra dimidiã iusti ptiũ, de hoc nõ pot̃ opponere debitor, sed iste cedẽs. §. cõmu. vtriusq;. i. l. maiorib⁹. ¶ In ter. ibi. pro debito. exẽplũ pone: vt i gl. vel pone exẽplũ [a] in eo cui dz fieri cessio ex iuris ordinatiõe, vt qñ qs acquirit actionẽ p alio, ad quẽ principaliter pertinet cõmodũ. vel cui in iuris ordinatiõe tenet actionẽ restituere: vt no. ff. de iu. do. l. si vsufr. ibi dũ õt. vl vẽdat nũmo vno. q ter. est ad hoc no. ¶ Et ibi rerũ apud se cõstitutarũ. gl. ponit exẽplũ in eo q possidet fine ti. q modico dato emit iura ẽphyteute, fructuarij. superficiarij, et feudatarij: q̃ talẽ esi emptionẽ acqrit defensionẽ Jc. pprietariũ. etiã si pauo ptio emit. vñ innuit gl. q̃ talis emptio posit fieri. q̃ est verũ quũ ad merã fructuũ q̃ritatẽ: & quo ad cessionẽ actionũ in fructibus, si forte caderet a possessiõe: sed nõ q̃tũ ad cessionẽ actionum in iure formali emphyteute, vsufructuarij, vel feudatarij, vt. l. si. de iure emph. & l. necessario. §. fin. ff. de peri. & cõ. rei. ven. vel pone exẽplũ in possessore. q acqrit titulũ a xo dño. vt repellat agẽtẽ publiciana, vel pet. he. nã iste ti. nõ plumit simulat⁹: qz nõ dr̃ redẽptor litis, q̃ se in possessiõe defendit: Is nõ iusto ptio hec iura redimeret. qõ est no. et adde q̃ dixi. §. d peti. he. l. cogi. ¶ In ter. ibi. Is actionũ qcũq; cesse sunt vl fuerint tenorẽ. ¶ Ido. q cessionari⁹ dz formare libellũ fm tenorẽ directarũ. ¶ Et mõ exposito ter. qz materia isti⁹. l. pistit i qõnibus veniam⁹ ad qõnes. Et † pio reuoco i dubiũ. si actionẽ mihi cõpetẽtẽ ex. ex. cessi. p. ex. Jc debitorẽ meũ. q facultatib⁹ labebat̃. ita q̃ cõter hec actio nõ potuisset plurib⁹ vẽdi, nũqd hoc casu plumatur fraus, & simulatio: Rñ. nõ: vñ si actio eẽt exposita venalis, & eẽt tãti vẽdita, q̃ti reperiret, cessare dispositio hui⁹. l. ar. ff. ad. l. fal. l. q̃rebat. fm Cy. actio emi nõ est formali ptio estimãda: Is quãtũ cõter dz: vt ff. ad. l. fal. l. in. l. falcidia hoc eẽ seruãdũ. §. si. & iõ cessionari⁹ sit cautⁿ i articulãdo: q̃ cũ itẽdat ifringere plumptionẽ legis, sibi icũbit. pbatio. ¶ Sedo q̃ro. nũqd in istro⁹ cessionis regrat̃ titul⁹: ter. ôt hic q̃ sic xbo vẽditiõis nomẽ. pone ergo q̃ in istro sit mẽtio q̃titatis, puta cedo tibi talẽ actionẽ. p cẽtũ, nũqd p hoc satis exp̃mat̃ titul⁹? ôt Bart. hic q̃ sic. qz nõ est ali⁹ titul⁹ q̃ cã. sed de cã apparet, ergo t de ti. ff. de acq. pos. l. iij. §. ex plurib⁹, ad hoc facit. l. vlti. j. de pd. cur. li. ij. Is Jo. and. i addi. Spe. in tit. de cel. act. in add. q̃ icipit, rigorosum est. Is Jiũ. nec obst. d. l. vlti. s q̃ interuẽtu veri ptiũ plumat̃ vẽditio: qz nõ sufficit plumptio, vbi regrit̃ expsiõ fm eũ. tu dic q̃ si actio est ligãda, q̃ Is cessio ex Jctu vẽditiõis: qz ptiũ dat̃ p iure certo: vt. l. si no mẽ. ff. de here. vel act. vẽ. Si aut̃ nõ est ligãdũ, saltẽ cadit i Jctu do vt facias: vt no. §. de trãs. l. siue apd acta. & adhuc titul⁹ nõ adest, et adhuc Is cessio, & apte facit Jo. an. q̃ no. de exce. do. l. apud Celsum.

7 §. si cũ legitima. i gl. parua. ¶ Tertio q̃ro. q dã vẽdidit mihi fundũ alienũ, q̃ sibi debebat̃, valẽtẽ cẽtũ pro. lr. cessit mihi actiões, quas habebat, nunqd his actiõib⁹ in toto vti potero: Rñ. si vẽdẽs tradidit mihi i totũ possessionẽ, Is cessio. etiã si postea a cessiõe cecidero: qz habuit cessio iustũ initium. & est fundata de iure ad tuitionẽ possessiõis a prin. Is si nũq̃ possedi, nõ valet cessio, nisi p quãtitatẽ q̃ in predijs quãtitatiue, nõ p singulos nũmos estimari potest vt. ff. de adimẽ. le. l. si. & hoc tz Hic. d mata. Alij dicũt q̃ aut vendit̃ res in gnia. aut vẽdit̃ actio. & tũc si tenet principale, tz accessorium nec etiã hz locũ lex nostra. Si aũt vendit̃ sola actio, & nõ res: tunc haberet locũ dictũ Hic. & hoc gbusdã plz. vñ nos videm⁹ q̃ Is actio [c] nõ posit pro parte vẽdi, pot̃ pro parte donari. vt j. e. l. ab Anastasio: tũ qñ res vẽdit̃: & i gnia iura cedunt̃. adiectio q: si pluris res vz. q̃ illud donat̃ p bonis meritis & seruitijs, talis Jct⁹ obtinet de iure & de cõsuetudine: vel dic quod ista xba opant̃ qñ vẽdidit possessor. vl nõ possessor. hñs facultatẽ rei tradẽdẽ: si aut nõ hz facultatẽ rei tradẽdẽ: tũc est vera opi. Hic. d mata. & adde q̃ no. ff. d pac. l. si tibi decẽ. i pri. p Bui. de cug. & ita teneo. & est valde no. ¶ Quarto q̃ro. qd si vendit̃ vniuersitas minori pretio (puta hrditas) q̃ valeat, vtrũ actiones hereditarie poterunt moueri vltra pretiũ solutũ: dicit Bar. q̃ aut vẽditor: erat i quasi possessione iuris hereditarij: ita q̃ nemo Jdicebat sup hereditate: tũc actiones pnt̃ insolidũ moueri. non emi. ppie & principaliter emit nomẽ, vel actiones. sic nec rẽ singularem. ar. j. de euic. l. j. sed ipsa actio transit cum vniuersitate. vt. ff. de acq. re. do. l. q̃dã. si aut̃ debitor refer at q̃trouersiã hereditatis: & est in possessiõe hereditatis: tũc nõ pot̃ cõuenirĩ fm tenorẽ huius legis. qz sumus tũc in regula, & nõ in casibus exceptis. tu dic q̃ cũ hrditas possit esse lucrosa & dãnosa, & etiã sit implicita in multis sumptib⁹ & laboribus, quod pretium quod contrahentibus placuit. in dubio presumitur iustũ: nec presumit̃ vẽditor calũniari: Is lites exercari. arg. ff. de mi. l. minorib⁹. & ff. e. l. heredẽ. emptor autẽ here. subit anceps periculũ: qz plerũq; debita latent: & etiã si nõ esset re vera, de facto potest multas lites pati. ¶ Quinto q̃ro. nũqd teneat [d] donatio facta p bonis meritis & seruitijs, si nõ constat de ipsis. Bar. hic dubitat. et dicit q̃ fecit multoties ista verba eleuari. ne videatur cessio ob causam magis quam mera donatio. quod (salua reuerẽtia sua) nihil est dictum: qz lex nostra loquitur in eo quod potest proportionari actioni, & recipit functionẽ cum ea: sec⁹ in eo quod non potest proportionari: Itẽ ista verba adijciuntur ad robur, vñ nõ debent minuere effectũ rei que geritur: sed magis iustificare contractum. vt. ff. de dona. l. Aquili⁹. & l. si pater. ¶ Sexto [e] quero. nũqd in consideratione pretij habeat̃ respectus ad sumptus litis: Respon. glo. quod sic. presupponens quod cessionarius ad vtilitatem suã teneatur facere expensas litis de suo: hoc etiã dicit glo. in. l. j. ff. de impen. in rebus dota. factis. loquendo ibi de merito: tamen de marito quidam reprehendunt glo. quod est expensa ad perpetuam vtilitatem mulieris in dote: ergo minuit dotem. tu dic quod glo. est vera in modica expẽsa. & in magna, si ex fructib⁹ aliarum rerũ dotaliũ potuit commode fieri. nam tota dos, vna dos est, & vnũ vniuersale, & vnũ (vt sic dixerim) co: p⁹. ergo &c. arg. ff. de impẽ. l. neq; si autem vltra onera matrimonij non superabundant fructus dotis. tunc puto verum quod illa magna expensa minuat dotem: etiam in magnis expensis, equiparo virum vsufructuario. ¶ Septimo quero de quibusdam alijs questionibus recipicientibus substantiam cessionis: Et primo. Nunquid

a ¶ Exẽplũ. Vide Bal. in. l. ij. ad fi. §. ne liceat pot.

b ¶ Instrumento. Idõ qõ no. bal. i. l. pri. p illũ. text.

c ¶ Actio. Vide d. §. in. vij. q. & qõ not. Bal. in. l. ij. in vlt. colũ. §. ne lic. poten.

d ¶ Teneat. Vide Pau. de ca. in. l. affectiõis gratia. ff. de dona.

e ¶ Sexto. Vide q̃ no. Bal. in. l. fi. j. qñ prouo. nõ est ne. & Bart. hic in princ. & Bal. in. l. ij. in. j. col. §. ne lic. po. & in. l. qui se debere. ff. de cõdic. ob cãm. quod no. gl. in auk. nũc si here. j. de litigio.

a ¶ Bannitus. Adde Bar. in l. apud Celsum. §. si cum legitima. ff. de do. exceptione.

b ¶ Breuiter. De bānito cedēte, vide Bal. in l. sed ⁊ milites. §. scribit. de excu. tut. vbi allegauit. l. de pollicitationib⁹. ff. de polli. An. barb.

c ¶ Confinati. Adde Bal. in l. j. in. iij. q. j. de contrahen. emp.

d ¶ F. Vide Bal. i l. si seruus. §. fi. ff. de leg. j.

e ¶ Jac. but. Ho. q̃ statutū loquēs ō creditore, cōprehēdit cessionariū. vide Jo. an. in ti. de ces. ac. in addi. Spe. i rub. de p̃scri. Bar. in l. j. §. d ac. ⁊ ob. cū. l. j. si cer. pet. vbi Sal. ⁊ Dod. an. bar.

f ¶ Citatiōe. Vide Bart. in. l. j. in ver. quero ex forma statuti. ō act. ⁊ obli. ⁊ in. l. iij. in iij. q. ver. quero ō tēpore. ⁊ in. iiij. q. prin. j. ō pigno. ⁊ Ang. in. l. ex contractu. ff. ō re indicata.

f ¶ Sine citatiōe. Ho. q̃ statuto tollitur citatio. vide qd no. per Ang. i l. si sic. de lega. j. ⁊ Bal. in. l. nec causas. j. de app. ⁊ in l. executorem. j. de execu. rei iud. ⁊ no. ad Bar. in. l. j. j. de execu. rei iudi. And. Barba.

g ¶ Vide Lanfran. de oria. in. c. qm̃ cōtra falsam. §. citatiōes. in prin. ⁊ q̃ ibi diri in apost. in versi. an per statutū possit tolli. extra de probatio. Celsus.

g ¶ Nec persona. Facit qd no. Bar. in. l. postulāte. in prin. ff. ad treb. qd not. Ange. in. l. oratiōe. §. j. ff. de feri. ⁊ Ang. in repor. l. j. §. de iudic. ⁊ Bal. i repor. l. tale pactū. §. q̃ pronocauit. ff. de pac. dicit post. Jmo. in. l. a diuo pio. §. in venditione. ff. de re iudicata.

h ¶ Undecimo. Vide Bar. in. l. sepe. ff. de re iudica.

i ¶ Libellus ineptus. An libellus habens malā cām dicatur inept⁹? vide Bar. in. l. j. ff. de edēdo. Bal. i repe. l. edita. §. de edē. in. l. certi cōdictio. §. qm̃. ff. si cer. pe. ⁊ i. l. nulli. §. ō formu. Ang. i. l. 15 ⁊ si possessori, ppe fi. ⁊ alias. l. si patron⁹. ff. de iureiur. vide Jnn. in. c. examinata. de iudi. ⁊ Bal. qui singulariter loquitur cōtra Jnnoc. in. l. fine. C. ad treb. vide do. Jet. de anc. potest Joan. de lig. in prealle. c. examinata. vbi limitat illud dictū Jnno. quando ex narratiōe apparet inepta actio. sed si in narratione, ⁊ conclusione: tunc vitiat. nam si quis deposuit, ⁊ agat locati. si agat confitetur depositū, potest condemnari ex illo libello: secus si pars non cōfitetur. ⁊ tene menti illud singulare dictū Specu. in titu. de probati. §. ij. vbi si mutuaui pecuniā, ⁊ ago ex confessione partis, succumbo: quia mutuum intelligit de naturali: sed confessio potest intelligi de ciuili. ergo cogita. ⁊ vide in materia gloss. not. in. l. vinum. ff. si certū petatur. ⁊ alibi plene vide Bald. in. l. si ita stipulatus. §. Chrysogonus. de verborum obligatio. Or cōtra Jnnocen. vide ter. j. l. j. j. de reuoca. his que in fraud. cred. in versi. vsitati actionē. alias inepte. agatur. vide text. in. l. iij. de do. promis. ⁊ ibi Ange. vbi per istum textū. dicit quod qui incōpetentem actionem intentat dicit inepte agere. allegauit gloss. in. l. j. §. vt que desunt aduocatis. ⁊ in text. in palleg. l. secūda. §. de formu. ⁊ tert. in. l. debitores. j. de pigno. ⁊ in. l. penultima. j. si vendi. pign. agat. ⁊ maxime per dictam. l. ij. reprobat dictum Jnnocen. in capitu. examinata. prealleg. per ista. ⁊ in dicta. l. si patronus. de iureiurā. ⁊ reprobat dictum Jnnocen. per illū textū ⁊ ita tenet in. l. j. vt que desunt aduoca. ⁊ in. l. ij. de formu. vide Ange. in cōsilio. xxxv. vbi dicit quod audiuit dictum Jnnocen. reprobari a multis p textum. in. d. l. secūda. de formu. ⁊ per gl. in. l. j. vt que desunt aduoca. sed ibi soluat Jnnocen. quia apte concluditur: licet per medium actiōis inepte: quia concedo secundum eum est terminis: ⁊ declaratio totius narrationis: ⁊ ibi dicit de facto quod si petitum fuit declarari testamētum nullum, habet ac si petisset ipsum cassari. ⁊ sic satisfactū fuit statuto nolenti cessationem peti debere, vide ibi. quia pulchre loquitur. And. Barba.

sit necesse quod titulus cessionis contineat in prin. in substantia: Azo dicit q̃ sic: vt no. i. l. ij. §. ne lice. po. facit de procu. l. q̃ stipēdia. in verbo precedente causa: sed tu dic qd nō curratur ordo verborū. sed ordo cause ad suum effectū. ar. j. ō insti. ⁊ substi. l. pe. ⁊ ff. de here. insti. l. talē. in prin. hic ergo exigo q̃ titul⁹ sit tpe cessiōis: superueniēs vero titulus nō sufficeret ad cessionē preteritarū: ⁊ ita intelligitur. l. qui stipēdia. ⁊ opi. Azo. ⁊ etiā si tēpore cessiōis agereē de ti. postea inserēdo. qd̄ est not. ⁊ ita tene etiā Joā. and. in. d. sua apostilla. q̃ incipit rigore: 12 sum. ¶ Octano ḡro, quid si exprimat titul⁹ tēpore cessiōis, tamē exprimitur a tali persona q̃ nō potest tūc dare titulū, puta ad filios a. an cōseruabit superueniente cōsensu patris: dicūt Doc. q̃ sic. q: ibi cessio nō peccat i forma. ⁊ ideo recōciliari pōt. ar. ff. de fideius. l. si quis p eo. §. si nūmos. ⁊ ita cōsuluit Dy. in. xxj. cōs. de refert Jo. an. in. d. tit. de ces. ac. in apo. q̃ incipit. similē questionē. ¶ Mono ḡro. an bannitus[a] possit actionē suā cedere. presupposito statuto, q̃ phibet agere. Breuiter[b] aut est sibi interdictū forū: ⁊ valet cessio: aut est iterdicta sibi actio. i. elisa. ⁊ nō valet cessio. aut est sibi interdictū agere, nō dico actio: sed ipse act⁹ agēdi: ⁊ tūc ad cedit ex causa lucratiua, ⁊ nō valet cessio, aut ex causa onerosa: ⁊ tunc sic, ita tamē q̃ cessionari⁹ agat vtili. nō directa. facit quod no. i. c. j. de iurepa. lib. vj. ¶ Si aūt tu poneres q̃ bona essent cōfiscata, ideo nō valeret cessio: qz cederet iura fisci, nō iura propria: vt. ff. de capi. dimi. l. tutelas. §. libertatem. Item si tu poneres q̃ esset sibi sola cessio interdicta: tūc non est dubium qd̄ potest facere tam procuratore simpliceē, quam in rem suā: vt. ff. de mi. l. Pa. exuli. Isti ergo cōfinati[c] de terris Tuscie possunt iura cedere, ⁊ alienare qz est eis interdicta māsio: sec⁹ si cepresse esset, phibita alienatio. ter. est sing. ff. ō polli. l. de pollicitationibus. ¶ Decimo[d] quero. an habens ius cessum dicatur creditor: hoc est vtile scire, propter statutū, quo cauet qd̄ debitor: debeat capi ad petitionē creditoris, nunquid capietur ad petitionē cessionarij: Jac. But.[e] disputando determinauit q̃ sic: q: siue propie dicat creditor, siue nō, tamē habet ius creditoris: ⁊ in ius eius etiā succedit. ar. ff. de vsucapi. Jd tempus. ¶ Et per hoc soluit alia questio. si statutum dicit q̃ prescribatur creditori quinquennio, idem in cessionario, ⁊ fuit questio ipsa disputata p dominū thomā de forma. ⁊ per Ricar. ma. pro hoc facit. l. nostra. in fi. ibi nū dicit. fin actionū quecunq; cesse sunt vel fuerint tenore, sine quadā immunitiōe. ¶ Adde f uerte tamen q̃ si statutum diceret caperent sine citatione[f]. non puto q̃ ab petitionē cessionarij caperētur sine citatione, nā super hoc debet debitor citari: vt discutiat, an sit ius cessum necne. arg. no. per Jnn. extra de iudi. c. qz. v. ⁊. ff. deposi. l. si quis inficiatus. de hoc etiā non pōt debitor esse certus. sed de suo facto sic: vt extra de reseri. ca. ab excōmunicato. Idem dico de herede debitoris, qd̄ debeat citari, discutiat an sit heres, ⁊ aliter nō potest capi, q̃ si non pōt capi res, g nec persona[g], cū captura psone habet in se iniuriā: ⁊ sit maior quā captura rerum, ⁊ ad hoc est multū no. dictum Jnn. superius alleg. 15 ¶ Undecimo[h] quero. vtrū ille cui est cessa rei vendicatio, possit h ipsam rei vendicationē ex causa vtilis dominij intentare: ⁊ videt q̃ sic: qz cessio habet loco traditiōis: vt no. ff. de dona. l. pe. ergo trāsit dominiū. Preterea rei vendicatio est cōnexa dominio, ⁊ sicut diuiū non potest esse sine rei vendi. vt no. Ey. in. l. j. §. de alie. iudi. mu. cau. fac. ⁊ ideo prescripto dominio, prescribitur rei ven. vt no. j. de pig. l. vsucap. ita econtra. rei vend. nō potest esse sine dominio: vt no. ff. de eden. l. j. in prin. Jn contrariū videtur, quia dominū est causa rei vendi. sed causa ⁊ causatum non sunt idē. Jtē licet causa inferat in suo effectu, tamen nō econuerso: vt. ff. de except. rei iudi. l. si a te. §. ii, ad hoc facit qd no. in. l. vlt. j. de here. ven. ⁊ qd no. per Dy. in. c. pro i possessore. de reg. iur. lib. vj. ergo vr libell⁹ ineptus[i]. qz cōcludit per malā causam, ⁊ multum refert vtrū libellus per malam causam concludat, ⁊ tunc est ineptus: aut per malā actionē, ⁊ tunc tolerari potest libellus, qui alias est perfect⁹, sine adiunctione talis actiōis: vt no. Jnn. extra de iud. c. examinata. Jn hoc tamē Legiste dicāt cōtrariū. ⁊ in. d. c. examinata. nō apparebat ineptitudo ex forma libelli, sed ex postfacto. l. facta relatione probationū ad libellū, vnde apparebat incōgrue actū: licet cōgrue pbatū esset. Sol. dico etiā dictū libellū procedere, qz siue causa sit vera quantū ad vtile diuiū, sine nō, tamē sufficit q̃ est vera in ipsa cessione: ⁊ ex ipsa fundat actio vtilis. allegatis ergo duabus causis per modū fundamenti, sufficit alterā esse verā, si per se patere potest actionē intentare: vt. j. de contrahē. empt. l. si mater tua. ¶ Ex predictis apparet quare diuiū causat rei vendi, ⁊ nō econuerso. ratio est: qz rei vendicatio dependet a diuio: sed nō diuiū a rei vendicatione: qz causa nō dependet ab effectu: sed econuerso. quandoqz etiā reperiuntur due cause correlatiue: vt no. ff. manda. l. heredē. ⁊ tūc aliquid potest esse causa sue cause: vt ibi pt. 16 ¶ Duodecimo ḡrij, quid si actio plus valet cessionario quā cedenti: verbi gratia. quidā perusinus debet mihi mille, que actio propter loci distantiā, ⁊ difficultatē psequendi nō valet, nisi in quinq; vtrū perusino potero cedere pro quinq: R. si. fic, qz. si cedo, vt mihi proficiam, nō vt alij officiam: vt. ff. de alt. iud. mu. cau. fac. l. nō solum. §. j. ¶ Sed quid econtra. si valet mihi actio, ⁊ ⁊ cessionario nō valet nisi quinq; propter loci distantiam, vel aliam difficultatē: R. respon. valet cessio, qz non est redemptor litis ille qui emit rem tantū quantū valet ab hoib⁹ sue conditionis, vnde totum hoc arbitrio iudicis moderandū est, scilicet qd̄ sit iustum pretium, attenta qualitate personarum: sepe enim expedit: vni, quod nō expedit alteri: ⁊ q̃ ista differētia est facti, ⁊ in ipso facto cōsistit, ei committit, qui est facti disceptator, id est iudici. ar. ff. de iure delibe. l. j. ⁊. l. j. post prin. ff. si ex nora. causa aga. ⁊. ff. de verb. oblig. l. continus. §. cū ita. ⁊ de rei ven. 17 l. Jn fundo. ¶ Decimotertio quero, an vēdens actionē possit habere fidem de pretio: ⁊ videtur quod non: vt hic in ver. tantūmodo solutarum. ⁊. j. l. proxima. in ver. re ipsa persoluit. ⁊c. Jn contrarium videtur, nam satisfactum accepimus quemadmodū creditor voluit: vt instit. de rerū diuisio. §. vendite. Sol. aut tu queris de substantia cessionis, ⁊ valet cessio, qz causa est iusta: aut tu queris de exercitio, ⁊ tunc nō videtur interim cessionarium agere posse: tamē si ageret, ⁊ pendente iudicio solueret, fortificaret actio sua: ⁊ ex eadem instantia obtineret. arg. ff. de pigno. actio. l. si rem. in fi. ⁊ idē dico in simili. nam si statutum dicat quod non soluta gabella quis nō audiat, dico quod si soluitur pendente iudicio, iudiciū ⁊ instantia roboratur, ⁊ condemnatio sequitur: quia nō deficiebat agenti actio: sed exercitium: vt. ff. manda. l. si mandauero tibi, vt a titio. ¶ Decimoquarto 18 quero:

18 ¶ Xiiij. quero. a vtrũ cessio actionis possit fieri parte absente. hoc
a est vtile scire: pone eũ q promisisti cedere actionẽ titio in pascha
r. Tamẽ ego absentaui me, ita q nõ sumus pſentes. nec possum⁹
esse in termino: ego volo cedere actionẽ absenti, ne incidam in penã.
queritur nũquid possum? gl. o. dicit q sic. ff. de procu. l. Jn cause. §.
fi. nã sicut potest cedi ius instãtie inter absentes: ita pot cedi actio.
Itẽ quia sicut mandatũ inter absentes tenet: ita tenet cessio in vim
mandati. Doc. reprehẽdit illam gl. r fuit questio disputata p Pet.
de cometis. nã in cessione requiritur cõsensus cedentis r cessionã-
rij. sent in qualibet alia acquisitiõe. ergo necessaria est pſentia. vt. j.
de do. l. nec ignorãs. r. ff. de act. r obl. l. ex maleficijs. §. longe min⁹. et
Leõsensu. ¶ Itẽ cũ cessio sit quasi traditio, saltẽ est necessari⁹ nũci⁹,
vel epistola. ff. de do. cau. mor. l. Jnter mortis. r ideo in themate pdi
cto sit caut⁹ cedẽs, q supponat aliquẽ notariũ recipiẽtẽ p absente:
q tũc ei querit ipso iure, tãq; publica pſona: r quẽcũmo. p traditio-
nem acquiritur possessio, ita acquirit per cessionẽ, que iuris intelle-
ctu est q̃dã quasi traditio re⁹ incorporaliũ. facit q̃ no. in. l. vlt. §. qũ
file⁹ vel priua. ¶ Tu dic q̃ aut loqmur de cessione obligationis, r
actione vtili translatiua, aut loquimur quãtum ad exercitiũ directa-
b rũ. Primo casu verũ dicũt doc. Secũdo casu dicit verũ gl. ¶ Xv. q̃
rit b de cõne disputata p Alberi. de odof. quã refert Jo. an. in titu.
de cessio. actio. ad finẽ. que talis est. Pone q duo sunt correi debẽdi
insolidũ. egi cõtra vnum, qui exceptionem opposuit. ego hoc vides,
interpellani alijs, qui bonã fidẽ agnoscẽs, mihi soluit. r ego cessi sibi
iura cõtra correum: r immediate ex iure cesso fecit capi correũ: sed
ex forma statuti ille opposuit exce. litis pendentis. r petit se relaxa-
ri. q̃rit qd iuris? disputando determinauit hoc mõ. q̃ aut exceptio-
nes sunt patẽter frustratorie: r tenet captura, aut sunt iuste r vere:
r nõ tenet captura. aut est dubiũ: tunc etiã captus interim dimitti
debet dando fideiussorẽ de reponẽdo se in casu quo erat, r in carce-
rũ exceptionẽ reprobari contingat. ar. ff. de pe. here. l. l. dũ⁹. de off.
proc. l. fenatusconsulto. r. ff. de iud. l. Jn omnib⁹. r in hoc residet Joã.
and. tu dic q̃ iste virtute cessionis nõ potuit capi interim. nam non
habet plus iuris ipse quã cedẽs. vt. ff. de re. iur. l. Jn ḡs. §. nõ debeo.
ita nec debet dare fideiussorẽ de repræsentãdo se in carcerẽ: q cũ sit
indebite capt⁹, debet libere relaxari, r aduersari⁹ etiã in sumptib⁹
cõdẽnari. r q̃ sit contra ordinẽ iudiciorũ, patet: quia facta est execu
tio pendentibus exceptionib⁹: r sic prepostere: vt. j. de re iudi. in. l.
j. postquã vero erit pronuntiatũ super exceptionibus, bene poterit
vti iure cesso: nec erit res litigiosa, q̃ cessio est facta ex iuris necessi
tate: vt. ff. de sol. l. stichũ. §. si mandato. Si autẽ ista captura esset fa-
cta nõ virtute cessionis: sed virtute mutue fideiussiõis: quia duo rei
videntur inuicẽ fideiubere, r per hoc ozij inter eos q̃dã tacita actio
mandati: tũc captura valeret: q̃ 3 actionẽ mandati non pendẽt ex-
ceptiones. ad hoc facit q̃ no. ff. mãda. l. creditor. in prin. semp tamẽ
presupponendum est statutum alias permissio istarum capturarũ
non valeret: non enim sunt sine grauamine r opprobio, r ideo de
iure communi non sunt permisse per modũ exceptionis. nisi cõtra
condẽnatos cõtumaces. vt. ff. de suspec. tut. l. iij. §. Jn eum. r. l. j. j. qui
10 oced. pol. ¶ Xvj. c quero. pone q̃ habeo ius accusandi aliquẽ de
r quasi delicto, puta iniuriarũ. nũc cũ oporteat me abesse aliqua cã
sato istud ius accusandi alteri, querit nũqd possum: quidã dicunt
q sicq aliquod cõmodũ pot ad cessionariũ pertinere: nã ex transla
tione forte aliquid consequitur. Alij dicunt contrariũ: q nõ est de
mente iuris vt in priuatis criminibus ille agat, qui nõ est iniuriam
passus. Ista q̃stio monetur p Jo. and. in tit. de ces. act. in addi. r in-
cipit apostilla. de actiõe iniuriarũ r c. nec figit pedẽ. r magis inclinat
q̃ valet cessio: sed nõ est verũ: q illud q̃ nõ est trãsmissibile ad
heredẽ extraneũ: etiã li. non cõte. nõ pot cedi. ea enim sunt cessibilia
que sunt trãsmissibilia. r nõ alia. vt. l. ex plurib⁹. ff. de admi. tu. Cinsi-
les⁹ autẽ actiones etiã ad vindictã cedi possunt: q̃ saltẽ post lit. con
ces. trãsmissionẽ recipiunt. vt no. in. l. j. j. de here. ven. ¶ Xvij. que-
ro, e an per cessionem trãseat priuilegium fori: verbi gratia. Vidua
habens priuilegiũ per. l. j. §. qũ inperat. inter pu. r vi. nunqd istud priui-
legiũ habebit cessionari⁹ eius? dic q̃ quoddã est priuilegiũ fori. q̃
coheret turi cesso: quoddã est priuilegium fori. q̃ coheret persone,
r non cause. exẽplũ de primo. Tu iurasti mihi soluere. r. nam ratio-
ne iuramenti habes forũ episcopi. hoc idẽ cõpetit cessionario meo
vt in. c. vlti. de foro compe. li. vj. secus in vidua: q ibi priuilegium est
22 personale, r rõne qualitatis a persona inseparabilis. ¶ Xviij. que-
r ritur, nunqd cessante rei ven. per testamentum trãseat dominium r
videtur quod non: nã ex legato nominis acquiritur actio vtilis. vt
j. de lega. l. ex legato nominis. sed si vẽderet legati dominiũ, cõpete-
ret directa. vt. l. a titio. ff. de fur. tu dic q̃ videtur legatũ dominiũ. vt
de leg. j. l. seruũ filij. §. eũ q chirographũ. nã in legatis fit largior interpretatio. vt de leg. j. l. apud Jul. §. fi Dit⁹. ver. idẽ Jul. alias est. l.
23 idẽ Jul. ¶ Xix. s querit hic secũdũ Ly. vtrũ valeat cessio facta cle
rico a laico: quidã dicũt q non. extra de alie. iu. l. ex parte. q̃ videt
b cur persone, quod valeret: r quia nõ videtur obtentu clericatus, sed

a ¶ Xiiij. q̃ro. Cessio fit absenti. Vide Bal. in. c. j. de bũfi. fra. in vsi. feu Ang. in. l. cũ cõuenit. ff. de pig. r in. l. apõ Jul. §. Antistia. ff. ad treb. vbi est casus. vide q̃ no. ad Bal. in preal. loco. r eundẽ in. l. j. §. de act. r obli. r in rub. de lit. 2 test. in decre. vbi dicit q̃ iter absentes trãsit actio successione. ad hoc allegauit gl. quã dicit esse singu. in. l. dãni. la. j. §. fin. ff. de dã. infec. r. l. pe. §. cuz aũt. C. ad treb. vi de Bal. in. d. §. cũ autẽ. vbi pulchre loquit. Jn. barb.

obtẽtu sanguinis. arg. extra d testa. c. requisiti. r q̃ no. Dy. i. l. patrẽ. ff. q̃ i frau. cre. vbi videas.

i tu dic i distinguendũ in extraneo clerico: quia aut est talis q possit aduersariũ terrere: r tũc potest impugnari cessio, quasi simulata. per. l. j. §. ne lic. pot. alias secus: vnde est arbitrariũ. b

24 facit. §. q̃d met. can. l. ad inuidiam. ¶ Xx. q̃ritur: pone quod pretium est numeratum in instrumento: sed clam fuit restitutũ, vtrũ cessio dicatur simulata: R. fi. si quidem incõtinẽ c ti est restitutũ, sine dubio presumitur fraus: q presumitur de reddẽdo actũ, ex quo statim est factũ. vt. l. si vẽtri. §. fi. de priui. credi. Si aũt ex interuallo, pot dubitari. tamẽ adhuc credo fraudẽ presumi. vt. j. eo. l. ab Anastasio. vsi. sed si voluerit. ibi ibi in verbo nõ occulte. nec partes: lz in alijs cõtractibus q̃ in cessiõe actionũ, secus esset. r addẽ quod no. per Bart. ff. si cer. pet. l. singularia.

1 ☞ Simulatio presumitur in tribus casibus.
2 Contractus occulte factus, si nõ sit simulatus, d tamen valet.
3 Prelatus dans aliquid promotori suo, alias non donaturus, an cõmittat simoniam? 4. e
5 Occupans bona vacãtia, an possit mouere q̃stionem que competit ipsis bonis?
6 Simulatum instrumẽtum qui allegat, debet dicere in qua parte sit simulatum, r quare. f

¶ Lex vigesimatertia.

A Ab Anastasio, ¶ Hec est net. lex. Et ad euidẽtiã premitte, q̃ q̃ lex p diuersas. permittebat vendi-
tionem actionũ vero r iusto pretio. Itẽ permittebat donationem actionum ex his duo-
bus capitibus simul iũctis, hi qui circa lites
versantur: qui omnia mala nouerunt, excogita g
uerunt piam constitutionem. d. l. per diuersas
relaxare. inueniendo tres fraudes. Primo. q̃d
in eodem cõtractu actio pro parte venderet:
r pro alia parte donaretur expsse eidẽ cessio-
nario: secundo, quod pro vna parte venderet
vni, r pro alia parte donaretur alij interposi- h
te pſone. tertio, q̃d expresse daretur in totum
vni: sed clam reciperetur aliquid nomine ptij.
his etiam fraudibus materiam r occasionem
dederat dicta coniunctio dictorũ duorũ capi
tũ dicte. l. per diuersas. quas quidem fraudes
r simulationes lex nostra rescindit. statuẽs q
siue eidẽ actio pro parte vẽdatur, r pro parte
donetur: siue per interpositã personã vna ven
dat vni: alia pars donetur alteri. Siue expres
se donet in totum, tamẽ tacite aliq̃d recipiat
pretium, ex tali cessione nõ possit agi, nisi vsq;
ad quantitatem pretij numerati, supra id au-
tem intelligatur cessio fraudulenta, r simula-
ta: vnde ratione fraudis cedẽs priuatur. r ra-
tione simulationis cessionarius nõ agit in eo i
q̃ verũ pretium excedet. Item pmitto quod
lex per diuersas. loquitur quando vno titulo
emptionis minori tamẽ pretio tota actio ce-
debat: sed lex nostra loquitur quãdo tituli ex-
presse vel tacite cõiunguntur. Iste intellectus
satis patet ex tex. r collisitur ex glo. sup ver-
bo persoluit. ¶ Et no. q̃ lex ista venit ad pce
dentẽ declaratiue: r hoc inspecto hec lex debe
bat trahi retro. vt in aut. de fi. ante do. instru.
na. §. fi. verum quia hec lex statuit nouã penã.
scilicet priuationis actionis, ideo Imperator
statuit quod nõ traheretur ad tempus legis
interpretate. vt. ff. eod. l. fina. r. h. d. in summa.
Si actio est pro parte vendita, r p parte do-
nata, presumitur cessio simulata. Idẽ si solus

¶ Xxi. Vide in. l. qui stipẽdia. §. de procu. r Bart. et Bald. in. l. fi. ff. de alie. iu. mut. can. fact.

¶ Qõ valeret. Not. q̃ clerico cõ sanguineo potest fieri cessio a laico: r an clericus, vel ecclesia possit cedere potẽtiori: r an incidat i penã. ne lic. potẽ. pẽ det nũc de facto. r fui (lz sim nunc scholaris) interrogatus ab audi tore quodam dñi pape. An. Barb.

¶ Tu dic. Doc tenet Jnn. l. c. ex parte. in fin. hic. alleg.

¶ Xii. Vide in. l. cũ fundũ. ff. de vi r vi ar. r Bal. in. l. fi. j. de her. vl ac. vẽ. vbi etiã qd in cõdictione furtiua.

¶ Cinsles. Vide in. l. ij. §. emãcipatus. ff. d col. bon.

¶ Xvij. q̃ro. Vtõ Bal. in. l. cũ eorũ. in fi. j. d sen. r inter. om. iud.

¶ Cessante. Vtõ s. in. vj. q. r Bal. i l. ex legato. hic. al leg. i. iij. opp. r in l. j. ver. pone lego tibi. r c. j. 2 mu. de lega. r in. l. j. §. de alie. iud. mu. can. facta.

¶ Xix. Vide in. l. qui stipẽdia. §. de procu. r Bart. et Bald. in. l. fi. ff. de alie. iu. mut. can. fact.

¶ Qõ valeret. Not. q̃ clerico cõ sanguineo potest fieri cessio a laico: r an clericus, vel ecclesia possit cedere potẽtiori: r an incidat i penã. ne lic. potẽ. pẽ det nũc de facto. r fui (lz sim nunc scholaris) interrogatus ab audi tore quodam dñi pape. An. Barb.

¶ Tu dic. Doc tenet Jnn. l. c. ex parte. in fin. hic. alleg.

titulus donatiōis sit appositus: tñ clā aliquid sit datū noie pretū. his ergo casibus cessionarius non agit nisi quatenus re ipsa persoluit. cedens etiam propter suam fraudem actione priuatur. ⁊ licet de rigore ista sanctio deberet retrotrahi: tamē de equitate non trahitur retro: sed ad futura tantum porrigitur. h. d. no.

¶ Ho. tres casus. in quib⁹ presumitur simulatio. Secundo not. q̃ vbi contractus est pro parte verus, ⁊ pro parte simulatus, vtile per inutile nō vitiatur: ⁊ sic pro parte valet, ⁊ pro parte non. ¶ Tertio no. in ter. ibi in aliū creditorē. quod cessionarius dicitur creditor: qd̄ dic vt dixi. §. l. proxi. ⁊ not. bene hunc tert.

¶ Quarto no. q̃ donatio simulata dicit colorata, seu depicta extrinsecus etiam si apparet aliquid: sed intrinsecus non habet substantiam. ¶ Quinto no. ibi non occulte: qd̄ illud qd̄ occulte est actū: ⁊ si cōtrariū appareat expressum, illud presumitur simulatum ⁊ fictum.

¶ Sexto no. hic q̃ contractus occulte celebratus: dātū sit iustus, ⁊ nō simulat⁹ valet. vt patet in. §. sed ⁊ si quis. ibi dum dicit aliquid autē occulte susceperit, ⁊ in hoc casu tantummodo exactionē sortiri. ¶ Sz hic occurrit dubium, vtrum agaretur ex vi cessionis in instrō cōprehense. in quo est titulus donatiōis insertus aut ex vi cessionis occulte ex causa vēditionis, in hoc est enim magna vtilitas: q̃ si agitur ex expresso, in instrumentū guarentigie in Italia haberet executionem paratam. si autem ageretur ex tacito: secus, quia non continetur in instrumento, ⁊ vī q̃ ex instrumēto nō possit agi: q̃ titulus simulatus. In cōtrarium videt, q̃ nō sufficit cessionis substantia, quatenus est numeratū. ar. §. si cer. pet. l. si ex pretio. ⁊ ff. depo. l. Lucius. Sed ibi loquitur quādo contractus erat compatibilis: sed hic titul⁹ onerosus ⁊ titul⁹ lucratiu⁹ implicāt cōtradictionē, quare videtur q̃ super illo instrumento simulato nullo modo possit fundari iudicium.

¶ Septimo collige ex illa litera re ipsa ploruit. ⁊ ex illa litera occulte susceperit, quod vbi apparet pretiū datū, eo ipso cessio habet in se titulū. dixi. §. l. pri. ¶ Sz nūqd̄ lex nostra habet locū si cessio fit alio titulo quam donationis ⁊ venditionis: pone enim q̃ fiat ex cōtractu innominato. puta ceditur actio in cētum pro quodā predio, vel pro decē corbibus frumenti: R. ñ. sic. In hoc ergo non differūt Ꞓct⁹ nominati ⁊ innominati. licet iste tex. dicat vēditione actionū habita ⁊c. vt arg. ff. de stat. li. l. statu liberi q̃ ceteris. §. quintus. ⁊. j. de vinc. pro emp. l. ñ. ff. de condi. ob cau. l. ñ. ff. ex quib. cau. in pol. ea. l. ñ. preterea text. loquitur tacite dū dicit persoluit. ⁊ dū dicit susceperit. nō enim se astringit ad pretiū: quia significat solā emptionem. vt. l. ñ. j. de pre. cur. lib. xi. ¶ Deinde inducas hanc legem in arg. ad qōnem de prelato. qui pmotoꝛi suo donauit aliquid: nā cum non esset alias donaturus, nisi esset pmotus: ista donatio presumitur colorata. ⁊ simoniaca, ⁊ non liberalis. ar. gl. que incipit quare dicit ⁊c. ¶ Itē est ar. cōtra feneratores recipientes remissionē vsurarū ex causa donationis, nam illa donatio presumit colorata, ideo enim est facta, vt remittens habeat gratiosiorem extō: si onē, ⁊ non animo liberali. Itē hec lex facit contra aduocatos multū solicitos in causis: q̃ presumitur q̃ cogitent omnia mala, vt in aut. de exhib. reis. §. Sancimus. vñ aduocati presumuntur parā conscientiati. ¶ Extra queritur, quedam bona sunt vacātia, sicut sepe accidit tepore mortalitatis: quidam de facto ingreditur possessionē animo retinendi eam, tanq̃ sint in bonis nullius: quia sunt ab omnibus repudiata: queritur nunquid possit mouere questionem que competit ipsis (vt ita dicerim) bonis: ⁊ breuiter dic q̃ non: quia iura inco: poralia non possunt occupari. vt. ff. de fur. l. qui rē. §. nec vtimur. qui⁹ tex. est ad hoc no. Itē hec lex est ar. ad qōnem. ᵇ qdam cōfessus fuit se habuisse centū noie dotis, idem apparet ᶜ q̃ post istam confessionē fuerunt ei numerata quinquaginta de illa summa. q̃ ex hoc presumitur q̃ non recipit nisi quinquaginta de illa summa: ⁊ quod vltra nō teneatur. hoc colligitur ex tex. ibi in hoc casu tantūmodo exactionē sortiri: vbi apparet q̃ illa quinquaginta sunt soluta pro reliquo. nā hec verba sonant q̃ ᵈ totū sit solutum. j. de her. instī. l. ñ. in fi. ⁊. l. ñ. §. fami. erc. ¶ Ultimo ᵉ sume ar. ex hac. l. q̃ ille q̃ dicit instrumentum simulatum, debet dicere in qua parte sit simulatum. ⁊ quare. ⁊ sic expримere modos simulationis, nā id q̃ pluribus modis fieri potest. debet declarari per intentantem. facit q̃ no. Inn. ᵇ in simili. extra de proba. c. licet causam. vbi dicit q̃ intentās vīm turbatiuā. debet expримere modos turbationis. si hoc aduersarius declarari petat. sic dico hic. non enim sequitur est instrumentum simulatū: ergo in totum simulatū: ideo debet expримere in quo dicit esse simulatū. facit qd̄ no. instī. de inuti. stipu. §. Item verborum. vide Bar. super consi. v.

¶ Si seruus extero se emi mandauerit. Rubr.

1 §ꝛ Contractuum omnis substantia est de naturali. aut ciuili iure, que licet inualida sit simpliciter, robur tamen assumit ex adiunctos sicidem copuletur.

2 Delectus personarū in contractibus est seruandus, nec rationi naturali conuenit, vt due persone (eadem acceptione) in vnum confundantur. nu. 11. inclusiue.

11 Exterus quis dicatur: vsq̃ ad nu. 20.

20 Pupillus est interpositus ad emendum re vera pro alio vel quidam Abbas, an poterit remittere iura sine decreto superioris: 21.

22 Et, ⁊ propter, an differant. ⁊ quid de, pro, ⁊ propter: nu. 23.

¶ Lex vnica.

Si seruus extero. ¶ Hec lex consueuit difficilis reputari. ⁊ habet materiam nobis satis extraneā, ⁊ inusitatam: vbi tamē vius est seruorum, materia ista debet esse frequēs, ⁊ quotidiana. ⁊ ideo aduertenda: presertim quia habet in se subtiles considerationes. ⁊ nulla subtilitas (si inspiciatur) est sine vtilitate. saltem acuminis intellectus. ⁊. h. d. Si seruus de se emendo mandat extraneo, mandatum in suis finibus stans, non parit aliquam actionē: si autem mandato fungatur contractus emptionis subsecutus: actio oritur de equitate. non ex solo mandato: sed emptionis cooperante contractu: ⁊ mandatarius idemq̃ emptor soluendo pretium de peculiaribus nūmis sibi administratis a seruo, non liberatur a pretio: ideo nihilominus potest ad pretiū conuenire: non tamē ad rem ⁊ pretium. cōtradictione obstante q̃ non solet produci duo contradictoꝛia ad effectū. h. d. no. ¶ Et diuidit in quatuor partes: nā primo tractat de primordiali natura mādati. secūdo de natura quā assumit per accidens venditione secuta. tertio tractat de liberatione soluentis. quarto de cumulatione actionū tendentiū ad fines contrarios: determinans q̃ nec cumulari nec successiue possunt. pponi. secunda ibi. tamen optima. tertia ibi. si itaq̃. quarta ibi. nec tamen.

¶ Casus in terminis fingitur: Seruus meus cupiēs exire de dōio meo. forte propter durum imperiū, rogauit secrete quēdam amicū suū q̃ se a me emeret. queritur nunqd̄ mandatū valeat ad actionem perimēdā: R. ñ: q̃ nō: ⁊ est rō: q̃ in cōtractibus inspicienda est plena ꝛz esti esse talis in qua: possit cadere cōtractus: sed in isto seruo nō cadit cōtrat⁹ mādatiuā sine cōsideratur ipse vt ipse q̃ est considerādo in statu primitiue nature: ⁊ sic in statu libertatis. nō potest mādare de se emēdo: q̃ liberi hois emptio nō cōsistit. sine ex psona ei⁹ cōsiderat dōis ei⁹, nō tz mādatū: q̃ dōis nō pōt mādare de re sua emenda. h. d. primo. Sed instat q̃rēs. pone q̃ emptio est secuta. nūqd oriat actio: R. ñ. Imperator ⁊ dicit q̃ sic. ⁊ rñdet tacite obiectiōi. nā diceret aliquis, qūo oriet actio si mādatū est inutile: rñdet Imperator: q̃ nō orit ex mādato: sed. ppter mādatū cooperāte alio Ꞓctu. l. vēditiōis ⁊ sic duob⁹ Ꞓctib⁹ simul tūctis. h. d. scdo. Sz instat q̃rens, ponam⁹ q̃ emptor soluit ptiū de nūmis peculiarib⁹, ⁊ vēditor ignorans reputauit sibi solutū, ⁊ satisfactū: nunqd̄ emptor est liberat⁹ a ptio: rñ. Imperator. ⁊ dicit q̃ nō: ⁊ est ratio: q̃ vēditor erat dōis ptiū ante absolutionē: sed liberatio requirit q̃ fiat dōis p solutionē: nō enim cōsistit in mero facto solutōis: sed in iure dōij trāferendi. h. d. tertio. Sed instat q̃rens, nūqd dōis possit agere ad seruū retradēdū actio. mādā. ⁊ ad ptiū cōsequendū actione ex vendito: rñd. Imperator. ⁊ dicit q̃ nō: q̃ cōtractio nō cōsentit: ⁊ iō dat dōio arbitriū eligendi: sed

1 nō facultas vtrūq̃ realiter cōsequēdi. h. d. no. ¶ Ho. q̃ oīs substātia Ꞓctū: aut est de iure naturali: aut de iure ciuili: vnde vtrūq̃ impossibile est inualidū. hinc est q̃ istud mandatū dicit ineficax a principio: q̃ nec de iure naturali habet consistentiā, quo oēs hoies libe ciplo: q̃ nec de iure naturali habet consistentiā, quo oēs hoies libe ri sunt: nec ciuili, quo serui acquirūt dōio id tantum qd̄ ipse dōis per seipsum

a ¶ Lex nostra. Vide qd̄ no. Bar. in l. pri. in versi. iuxta predicta quero. in. ij. q. ⁊ in. l. j. de act. ⁊ obli.

b ¶ Feneratores. Facit q̃ no. Bal. l. l. j. de col. de eg. ⁊ Bart. ⁊ vīd oino in. l. ij non sortem. §. j. ff. de condi. indeb.

c ¶ Colorata. No. ꝯ vsurarios recipiētes remissionem vsurarū. vīd Bal. in. l. cōstitutionib⁹. §. de vsuris. ⁊ itit. de vsur. lib. vj. ⁊ dixi in. c. pueniēt. de fide instru. And. barb.

d ¶ Arg. Ad qōnē. Facit q̃ not. Bart. in. l. pe. §. si vir. ff. iol. mat.

e ¶ Apparet. Vide q̃ no. ad Bal. ī l. ij. C. de penis. And. Barb.

¶ Verba sonāt. Vide Bal. in. l. si quidē. §. de transi. Ange. ⁊ Imo. in l. ex pluribus. in pri. ff. de so. Bar. §. l. proxi. vers. iuxta predicta q̃ro, ponit q̃ in instrumento.

f ¶ Ultimo. Adō Bar. in cōsi. incipiē. Petrus ni. ⁊ Pau. de cas. in. l. Iurisgentium. §. dolo. ff. de pact. imo etiā ꝛz ostēdere qd̄ simulatio fuit facta ab initio cōtractus ꝛm Bal. no. in. l. j. in. ⁊. q. j. si seru⁹.

h ¶ Innocē. Vide Bal. in. l. ordinariū. §. de rei ven. et in. l. edita. ī repet. perusina. §. ō edē.

a Lex nostra
b Feneratores
c Colorata
d Arg. Ad qōnē
e Apparet
f Ultimo
h Innocē

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN